

21/2012

Maksuviivästystyöryhmän mietintö

Lausuntotiivistelmä

*oikeusministeriö
justitieministeriet*

21/2012

Maksuviivästystyöryhmän mietintö

Lausuntotiivistelmä

13.4.2012

Julkaisun nimi	Maksuviivästystyöryhmän mietintö Lausuntotiivistelmä		
Tekijä	Anne Heiskanen		
Oikeusministeriön julkaisu	21/2012 Mietintöjä ja lausuntoja		
OSKARI numero	OM 7/41/2011	HARE numero	OM007:00/2011
ISSN-L	1798-7105		
ISSN (PDF)	1798-7105		
ISBN (PDF)	978-952-259-204-0		
URN	URN:ISBN:978-952-259-204-0		
Pysyvä osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-204-0		
Asia- ja avain- sanat	Perintä, perintäkulut, maksuviivästys		
Tiivistelmä	<p>Maksuviivästysdirektiivin täytäntöönpanoa ja perintälain uudistamista valmistelleen työryhmän mietinnöstä saatiin lausunnot yhteensä 44 viranomaiselta ja yhteisöltä.</p> <p>Työryhmän ehdotukset saivat lausunnoissa laajasti kannatusta. Ristiriitaista palautetta saatiin erityisesti perintälakiin ehdotetuista uusista säännöksistä, jotka koskivat velallisen oikeutta pyytää perinnän keskeyttämistä sekä perinnässä kertyneiden varojen kohdentamista saatavan osille.</p>		

13.4.2012

Publikationens titel	Betänkande av arbetsgruppen för betalningsdröjsmål Remissammandrag		
Författare	Anne Heiskanen		
Justitieministeriets publikation	21/2012 Betänkanden och utlåtanden		
OSKARI nummer	OM 7/41/2011	HARE nummer	OM007:00/2011
ISSN-L	1798-7105		
ISSN (PDF)	1798-7105		
ISBN (PDF)	978-952-259-204-0		
URN	URN:ISBN:978-952-259-204-0		
Permanent adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-204-0		
Sak- och nyckelord	Indrivning, indrivningskostnader, dröjsmål med betalningen		
Referat	<p>Sammanlagt 44 myndigheter och organisationer yttrade sig om betänkandet avgivet av den arbetsgrupp som berett genomförandet av direktivet gällande betalningsdröjsmål och en revidering av indrivningslagen.</p> <p>Arbetsgruppens förslag fick ett brett understöd i utlåtandena. Motstridig respons gavs i synnerhet om de nya bestämmelser som föreslagits i indrivningslagen, dvs. att gäldenären ska ha rätt att begära att indrivningen avbryts samt att de medel som influtit vid indrivningen ska avräknas på fordrans delar.</p>		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	8
2	YHTEENVETO LAUSUNNOISTA	9
3	PYKÄLÄKOHTAISET KANNANOTOT	11
3.1	Laki hankintasopimusten maksuehdoista	11
3.2	Perintälaki	14
3.3	Korkolaki	36
3.4	Maanvuokralaki	37
3.5	Laki asuinhuoneiston vuokrauksesta ja laki liikehuoneiston vuokrauksesta	38
3.6	Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta	39
3.7	Toimeksiantorajoitus ja asiamieskielto	40
4	LAUSUNNONANTAJIEN MUITA HUOMIOITA	42
	LIITE	43

1 JOHDANTO

Oikeusministeriö asetti 28.3.2011 työryhmän valmistelemaan EU:n uudistetun maksuviivästydirektiivin kansallista täytäntöönpanoa ja saatavien perinnästä annetun lain (jäljempänä perintälaki) uudistamista.

Työryhmä antoi mietintönsä oikeusministeriölle 21.12.2011 (oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 54/2011). Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi laki hankintasopimusten maksuehdoista. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästyksen torjumisesta annettu direktiivi. Ehdotettu laki koskisi maksuja, jotka suoritetaan vastikkeena tavarasta tai palvelusta, kun tavarana tai palvelun toimittaa elinkeinonharjoittaja ja hankkii elinkeinonharjoittaja taikka julkisyhteisö tai muu hankintayksikkö. Laki sisältäisi direktiiviä vastaavat säännökset muun muassa maksuajan enimmäiskestosta sekä tietynlaisten viivästyskoron ja perintäkulujen maksuvelvollisuutta rajoittavien sopimusehtojen tehottomuudesta.

Direktiivin johdosta ehdotetaan lisäksi, että perintälakiin lisätään säännös velkojan oikeudesta saada 40 euron suuruinen vakiokorvaus perintäkuluista, jos elinkeinonharjoittaja tai hankintayksikkö viivästyy tavara- tai palveluhankintaan perustuvan maksun suorittamisessa elinkeinonharjoittajalle. Korkolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tällaisen maksun viivästyessä viivästyskoron määrä on kahdeksan prosenttiyksikköä korkeampi kuin viitekorko.

Perintälakiin ehdotetaan tehtäväksi myös muita kuin direktiiviin pohjautuvia muutoksia. Ehdotetuilla muutoksilla täsmennettäisiin hyvän perintätavan sisältöä ja pyritäisiin tehostamaan sen noudattamista. Kuluttajasaatavan perintäkuluille säädetyt enimmäismääriä tarkistettaisiin. Lakiin ehdotetaan otettavaksi kokonaan uusi säännös velallisen oikeudesta pyytää perintälain mukaisen perinnän keskeyttämistä ja asian siirtämistä oikeudelliseen perintään. Lisäksi lakiin ehdotetaan uutta säännöstä, jonka mukaan perinnässä kertyneet varat olisi kohdennettava ensisijaisesti perittäville saatavalle ja vasta sen jälkeen perintäkuluille.

Lisäksi mietinnössä ehdotetaan vähäisiä muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Mietintöön liitettiin Finanssialan Keskusliiton ja Suomen Perimistöimistöjen Liiton eriävät mielipisteet.

2

YHTEENVETO LAUSUNNOISTA

Oikeusministeriö pyysi lausuntoa työryhmän mietinnöstä 55 viranomaiselta ja yhteisöltä. Lausuntoja saatiin yhteensä 38 kappaletta. Lisäksi kuusi lausunnonantajaa toimitti lausunnon oma-aloitteisesti.

Tiivistelmän liitteessä on lueteltu ne viranomaiset ja yhteisöt, joilta lausuntoa pyydettiin ja jotka sen antoivat.

Yleisesti ottaen maksuviivästysdirektiiviin pohjautuvat uudistusehdotukset saivat hyvän vastaanoton lausunnonantajien keskuudessa. Ehdotettua hankintasopimusten maksuehdoista annettua lakia pidetään onnistuneena, tosin muutamia huomioita ja parannusehdotuksia ehdotetaan lain soveltamisalaan ja terminologiaan.

Ehdotus kahden eri viivästyskorkokannan käyttöönotosta direktiivin täytäntöönpanon vuoksi jakaa lausunnonantajien mielipiteitä. Eräät lausunnonantajat pitävät lakisääteille viivästyskorolle ehdotettua kahta eri korkokantaa epätarkoituksenmukaisena ratkaisuna ja kannattavat pysymistä yhdessä korkokannassa.

Perintälain uudistamisehdotukset saavat lausunnoissa laajasti kannatusta. Suurin osa lausunnonantajista pitää erittäin kannatettavana hyvän perintätavan sisällön täsmentämistä. Monet lausunnonantajat pitävät ehdotuksia perusteltuina myös velalliselta perittävien kohtuuttoman suurten perintäkulujen perimisen estämiseksi.

Ristiriitaista palautetta on tullut etenkin kokonaan uudesta ehdotetusta 4c §:stä, jossa säädettäisiin velallisen oikeudesta saada perintä keskeytettyä. Moni lausunnonantaja pitää ehdotusta kannatettavana. Sen katsotaan tulevan velalliselle tarpeeseen erityisesti tilanteissa, joissa perinnällä ainoastaan lisätään velallisen maksettavaksi tulevia perintäkuluja.

Suurin osa ehdotettua 4c §:ää vastustaneista katsoo järjestelyn lisäävän osapuolten kannettavaksi tulevia kustannuksia. Osa lausunnonantajista myös pelkää, että säännöksen merkitys jää kuluttajille hämäräksi ja kuluttajat saattavat tehdä oman edun vastaisia keskeyttämispyyntöjä. Vapaaehtoista perintää pidetään ehdotusta vastustaneiden keskuudessa pääsääntöisesti oikeudellista perintää nopeampana ja kustannustehokkaampana keinona perinnän toteuttamisessa. Ehdotuksen katsotaan myös lisäävän summaaristen velkomusasioiden määrää tuomioistuimissa.

Työryhmän ehdotus, jonka mukaan perinnässä kertyneet suoritukset olisi kohdennettava ensisijaisesti varsinaiselle saatavalle ja vasta sen jälkeen kuluille ulosottolainsäädäntöä vastaavalla tavalla kerää osakseen lausunnonantajien keskuudessa laajaa kannatusta. Vapaaehtoisen perinnän ja ulosoton kohdentamisjärjestyksen yhdenmukaistamista pidetään velallisen kannalta tarkoituksenmukaisena. Sen katsotaan myös auttavan vaikeim-

massa asemassa olevia velallisia, koska siten saadaan velkapääoma pienenemään pienemmälläkin suorituksella.

Moni lausunnonantaja toisaalta vastustaa kohdentamisjärjestyksen muuttamista ja katsoo siitä aiheutuvien järjestelmämuutoskustannusten olevan velkojille kohtuuttoman suuret.

3 PYKÄLÄKOHTAISET KANNANOTOT

3.1 Laki hankintasopimusten maksuehdoista

1 § *Soveltamisala.* Tätä lakia sovelletaan maksuihin, jotka suoritetaan vastikkeena tavarasta tai palvelusta, kun:

1. tavarán tai palvelun toimittaja (*velkoja*) on elinkeinonharjoittaja; ja
2. tavarán tai palvelun hankkija (*velallinen*) on elinkeinonharjoittaja tai hankintayksikkö.

TEM huomauttaa, että hankintasopimus voi olla myös ns. sekasopimus, esimerkiksi niin, että rakennusurakka on osa kokonaishankintaa. Perusteluissa voisi olla paikallaan käsitellä ehdotetun lain soveltumista tällaisiin sopimuksiin.

Suomen Asianajajaliitto esittää harkittavaksi, että tulevan lainsäädännön yksinkertaistamiseksi direktiivistä johtuvia muutoksia sovellettaisiin esitettyä (direktiivin minimiä) laajemmin. Järjestelmän selkeyden kannalta muutoksia olisi tarkoituksenmukaista soveltaa selväpiirteisesti, esimerkiksi kaikkiin muihin saataviin paitsi kuluttajasaataviin tai kaikkiin muihin velallisiin kuin yksityishenkilöihin. Jälkimmäisessä tapauksessa yksityishenkilön käsite tulisi laissa määritellä yritystoiminnan poissulkeväksi. Asianajajaliitto arvioi, että soveltamisalan virtaviivaistamisen myötä nyt ehdotetun erillislain sisältö olisi mahdollista sijoittaa jo olemassa oleviin lakeihimme: julkisista hankinnoista annettuun lakiin, korkolakiin ja perintälakiin. Edellä mainitut muutokset auttaisivat säilyttämään lakitekstin luettavampana ja samalla päästäisiin eroon viittauksista ehdotettuun hankintasopimusten maksuehdoista annettuun lakiin.

Hansel Oy ehdottaa, että lakiehdotuksessa käytetyn termin ”tavarán tai palvelun *hankkija*” voisi korvata termillä ”tavarán tai palvelun *ostaja*”.

MaRa huomauttaa, että kaupallisissa suhteissa tapahtuvat maksusuoritukset eivät aina ole direktiivin tarkoittamia maksuja; mietinnössä esimerkkinä mainitaan hinnanalennuksena suoritettava korvaus. Myöskään rahallainan takaisinmaksua ei voida pitää direktiivin tarkoittamana vastikkeena palvelun suorittamisesta, joten tällaisen maksun tulisi jäädä soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi *MaRa* katsoo olevan tulkinnanvaraista, voidaanko esimerkiksi maa-alueen tai liike- tai asuinhuoneiston käyttöoikeuden luovuttamista pitää direktiivin tarkoittamana palvelun suorittamisena toiselle.

2 § *Hankintayksikkö.* Tässä laissa tarkoitettuja hankintayksiköitä ovat:

1. valtion, kuntien ja kuntayhtymien viranomaiset;
2. evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko sekä niiden seurakunnat ja muut viranomaiset;

3. valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) mukaiset liikelaitokset; sekä
4. julkisoikeudelliset laitokset.

Julkisoikeudellisella laitoksella tarkoitetaan 1 momentissa oikeushenkilöä, joka on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole teollista tai kaupallista luonnetta, ja:

1. jota rahoittaa pääasiallisesti 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö;
2. jonka johto on 1 momentissa tarkoitettun hankintayksikön valvonnan alainen; taikka
3. jonka hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö nimeää yli puolet.

TEM katsoo, että hankintayksikön käsitettä tulisi käsitellä seikkaperäisemmin lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa. Samalla olisi tarkoituksenmukaista tuoda esiin sen suhde julkisia hankintoja koskevissa laeissa käytössä oleviin määritelmiin.

4 § *Maksuajan enimmäiskesto*. Jos velallinen on hankintayksikkö, maksuaika saa olla enintään 30 päivää:

1. siitä päivästä, jona velallinen vastaanottaa laskun tai sitä vastaavan maksuvaatimuksen;
2. tavaran tai palvelun vastaanottamispäivästä, jos velallinen vastaanottaa laskun tai sitä vastaavan maksuvaatimuksen aiemmin kuin tavaran tai palvelun tai jos laskun tai sitä vastaavan maksuvaatimuksen vastaanottamispäivästä ei ole varmuutta;
3. tavaran tai palvelun hyväksymis- tai tarkistuspäivästä, jos laissa tai sopimuksessa määrätään hyväksymis- tai tarkistusmenettelyä, jolla tavaran tai palvelun sopimuksenmukaisuus on varmistettava, ja velallinen vastaanottaa laskun tai sitä vastaavan maksuvaatimuksen ennen hyväksymistä tai tarkistusta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maksuaika saa olla enintään 60 päivää, jos siitä on nimenomaisesti sovittu ja se on objektiivisesti perusteltua sopimuksen erityisluonteen tai -piirteiden vuoksi.

Jos velallinen on elinkeinonharjoittaja, maksuaika saa olla enintään 60 päivää, jollei toisin ole nimenomaisesti sovittu.

Puolustusministeriö toteaa, että maksuajan laskeminen on määritelty selkeästi ehdotetussa 4 §:ssä. Se kuitenkin huomauttaa, että vastaanotto- ja hyväksymismenettelyn osalta ehdotetun lain ja sen perustelujen tulisi olla selkeämpiä, jotta vastaanotto- ja hyväksymistarkastuksia tekevä ei tietämättömyyttään tai vahingossa venytä maksuaikaa määraaikoja ylittäen.

MTK katsoo, että lakiehdotuksen perusteluihin tulisi ottaa esimerkkejä siitä, missä tilanteissa on kyse hyväksyttävästä sopimuksen erityisluonteesta tai -piirteistä, jolloin yli 60 päivän maksuaikaa voitaisiin pitää hyväksyttävänä.

Hansel Oy kiinnittää huomiota lakiehdotuksessa käytettyyn ”tarkistusmenettely”-termiin ja ehdottaa sen muuttamista *tarkastusmenettelyksi*.

5 § *Hyväksymis- tai tarkistusmenettelyn enimmäiskesto*. Jos maksuvelvollisuus riippuu 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun hyväksymisen tai tarkistuksen suorittamisesta, hyväksymis- tai tarkistusmenettely saa kestää enintään 30 päivää tavarantoimituksen vastaanottamispäivästä lukien, jollei toisin ole nimenomaisesti sovittu.

Hansel Oy huomauttaa, että olisi hyvä selvittää, miten tarkastukselle varatun ajan enimmäiskeston rajoittaminen vaikuttaa kauppalain asiaa koskeviin säännöksiin.

Muuta:

VM:n mukaan ehdotettu laki kaventaa hankintayksikön sopimusvapautta. *VM* kuitenkin arvioi, että ehdotetut säännökset ovat valtion hankintayksiköiden kannalta riittävän ongelmattomia. *VM:n* mukaan nykyiset julkisten tavarantoimitus- ja palveluhankintojen yleiset mallisopimusehdot (JYSE 2009 Tavarat ja JYSE 2009 Palvelut) mahtuvat nyt ehdotettavien säännösten puitteisiin.

Hansel Oy toteaa, että lakiehdotuksella ei tule olemaan huomattavia vaikutuksia hankintayksiköiden toimintaan.

Myös *Helsingin kaupunki* katsoo, että lailla ei todennäköisesti tule olemaan suurta vaikutusta elinkeinoharjoittajien tai hankintayksiköiden käyttämiin sopimuksiin, koska lain asettamat maksuehdot täyttyvät ainakin valtaosin jo nykyisin yleisesti käytössä olevissa sopimusehdoissa.

Hansel Oy katsoo, että lakiehdotuksen nimi ei kuvaa parhaalla mahdollisella tavalla lain soveltamisalaa. Hankintasopimus-termin käyttö lain nimessä viittaa siihen, että lailla säänneltäisiin ainoastaan hankintayksiköiden tekemiä sopimuksia. Kun lailla säädetäisiin kuitenkin myös yksityisten elinkeinoharjoittajien välisten sopimusten maksuehdoista, *Hansel Oy:n* mielestä laille kuvaavampi nimi olisi laki kaupallisten sopimusten maksuehdoista.

3.2 Perintälaki

4 § *Hyvä perintätapa*. Perinnässä ei saa käyttää hyvän perintätavan vastaista tai muutoin velallisen kannalta sopimatonta menettelyä. Perinnässä on suhtauduttava vastuullisesti maksujärjestelyihin.

Kuluttajan kannalta sopimattomasta tai hyvän tavan vastaisesta menettelystä säädetään lisäksi kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvussa ja luotonantajan velvollisuuksista kuluttajaa kohtaan maksuviivästystilanteissa kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:ssä.

Perinnässä ei saa:

1. antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja maksun laiminlyönnin seuraamuksista tai muista velallisen kannalta merkityksellisistä seikoista;
2. aiheuttaa velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kuluja taikka tarpeetonta haittaa; eikä
3. vaarantaa velallisen yksityisyyden suojaa.

Vanhentunutta tai muusta syystä lakannutta saatavaa ei saa periä.

Suurin osa lausunnonantajista piti erittäin kannatettavana hyvän perintätavan täsmentämistä ehdotetun 4 §:n mukaisella tavalla.

Helsingin käräjäoikeus toteaa, että nykyisessä oikeuskäytännössä yksipuolisia tuomioita annettaessa on viran puolesta hylätty tuomiolla perintäkuluvaatimuksia hyvän perintätavan vastaisina, jos ammattimaisesti perintätoimintaa harjoittava yhtiö on lähettänyt velalliselle huomattavan määrän maksuvaatimuksia lyhyessä ajassa. Menettelyä on pidetty tarpeettomana ja on katsottu, että ammattimaisesti perintätoimintaa harjoittavan on pitänyt ymmärtää, etteivät maksuvaatimukset tule johtamaan maksusuoritukseen.

Kuluttajaviraston mukaan 2 momentin 2 kohdan perusteluissa tulisi nimenomaisesti mainita, että perittäessä samanaikaisesti useaa saman velkojan samaa velallista koskevaa saatavaa kirjeperinnällä, asiat on mahdollisuuksien mukaan yhdistettävä turhien perintäkulujen välttämiseksi. Lähtökohtana tulisi olla se, että saman velkojan samaa velallista koskevat saatavat tulee aina yhdistää ja perintäyhtiö voisi poiketa tästä vaatimuksesta vain, jos poikkeamiseen on jokin erityinen peruste, kuten se, että saatavat ovat luonteeltaan selkeästi erilaisia.

Takuu-Säätiön mukaan käytännön laintulkinnan helpottamiseksi tulisi tarkentaa, mitä 1 momentin ilmaisulla "vastuullisesti" tarkoitetaan. Vastuullisen suhteutumisen vaatimukseen kuuluu perustelujen mukaan se, että velallisen kanssa tehtävät maksusuunnitelmat ovat realistisia suhteessa hänen ennakoitavissa olevaan maksukykyynsä. Takuu-Säätiö huomauttaa, että velkojan, joka käytännössä useimmiten arvioi maksusuunnitelmien realismia, on vaikea saada velallisen asioista tietoa muuta kautta kuin velalliselta itseltään. Se ehdottaakin ns. positiivisen luottorekisterin luomista velkojan arvioinnin helpottamiseksi. Lisäksi Takuu-Säätiö toteaa, että velallinen itse ei useinkaan osaa arvioida tilannettaan oikein, minkä vuoksi hänen kannaltaan olisi tärkeää, että laissa ohjeis-

tettaisiin velallista siten, että hänellä on mahdollisuus selvittää asiaa ennen maksusuunnitelman tekemistä esimerkiksi talous- ja velkaneuvojan kanssa.

Myös *Digna IT Oy* ehdottaa ns. positiivisen luottorekisterin käytön sallimista, jolloin maksukyvyyn arvioinnissa tulisi voida velallisen suostumuksella käyttää tietolähteenä esimerkiksi muiden yritysten maksureskontratietoja, pankkitilitietoja ja muita sellaisia tietoja, joiden käyttöä luottotietolaki ei nykyisellään salli. Lisäksi se katsoo olevan tarpeen täsmentää niitä keinoja, jotka velan perijällä on käytettävissään velallisen maksukyvyyn arvioimiseksi maksusuunnitelmaa laadittaessa.

Suomen Asiakastiedon näkemyksen mukaan velkojalle ei voida asettaa suuria vaatimuksia velallista koskevien lisätietojen hankkimisesta maksusuunnitelman tekemisen yhteydessä. Se toteaa, että maksusuunnitelma tehdään aina velallisen pyynnöstä ja olisikin kohtuutonta edellyttää velkojalta suuria velvoitteita tämän päätöksen osalta. *Digna IT Oy* katsoo, että mikäli velkojalta edellytetään velallisen maksukyvyyn selvittämistä, on myös velalliselta edellytettävä tiettyjen tietojen luovuttamista ja määrättävä riittävät sanktiot näiden tietojen paikkansapitävyyden varmistamiseksi.

Suomen Asiakastieto katsoo, että ehdotettua 1 momentin säännöstä perinnässä noudattavasta vastuullisesta suhtautumisesta maksujärjestelyihin ei tule ulottaa yritysperintään. Soveltamisalaa voisi kylläkin laajentaa muihin kuluttajasaataviin kuin kuluttajaluottoihin.

Takuu-Säätiön mukaan ehdotetussa 3 momentissa olisi epäselvyyksien välttämiseksi hyvä täsmentää, että velkoja saa ehdotetusta perintäkiellosta huolimatta käyttää vanhentunutta saatavaa kuittaukseen ja ottaa suorituksen saatavalleen esinevakuuden arvosta siten kuin vanhentumislain 15 ja 16 §:ssä säädetään, vaikka sanottujen oikeuksien käyttämisessä ei olekaan kyse perintälaisista tarkoitetusta perinnästä. Takuu-Säätiö pitää lisäksi tärkeänä, että lakiin otettaisiin maininta siitä, että velkojan tulee huomauttaa velalliselle saatavan vanhentumisesta, jotta asia tulisi selvästi velallisen tietoon. Myös *Isännöintiliitto* katsoo, että laissa olisi selkeyden vuoksi syytä mainita, että vanhentunutta saatavaa on mahdollista käyttää kuittaukseen.

4 b § *Maksuvelvollisuuden kiistäminen*. Tämän lain mukaista perintää ei saa jatkaa, jos velallinen kiistää maksuvelvollisuutensa.

Perintää saa kiistämisestä huolimatta jatkaa, jos velallinen ei esitä kiistämiselle perustetta tai vetoaa ainoastaan sellaiseen perusteeseen, jolla selvästi ei ole vaikutusta velallisen maksuvelvollisuuteen.

Suoraan ulosottokelpoisen saatavan perintää saa kiistämisestä huolimatta jatkaa, jollei velallinen ole tehnyt verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 9 §:ssä tarkoitettua perustevalitusta tai käyttänyt muuta siihen rinnastettavaa oikeuskeinoa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteaa ehdotetun pykäläehdotuksen tulevan tarpeeseen, koska käytännössä on ollut epäselvyyksiä sen suhteen, milloin saatava on tullut niin riitaiseksi, että se tuulee siirtää tuomioistuimen ratkaistavaksi. Perusteltuna se pitää

myös sitä, että siirtäminen tuomioistuimeen ei olisi mikään automaatio, vaan se edellyttäisi, että velallinen kykenee esittämään relevantteja perusteita maksuvelvollisuuden riittäisyydelle.

Takuu-Säätiön mukaan ehdotettu lisäys perinnän kieltämisestä velallisen kiistäessä maksuvelvollisuutensa on perusteltu erityisesti, jos velallisella on jo ennestään ulosotossa olevia velkoja eikä hän pysty maksamaan perittävänä olevaa velkaa. Takuu-Säätiö kuitenkin huomauttaa, että ehdotuksen perusteluissa velkojalle velallisista kohtaan asetusta informaatio- ja ohjausvelvollisuudesta ei välttämättä ole hyötyä, jos velallinen pitää informaatiota vaikeaselkoisena tai ei ohjauksesta huolimatta ymmärrä, mihin toimenpiteisiin hänen tulee ryhtyä tai hän pitää toimia hankalina. Tämän vuoksi säännös saattaa jäädä käytännössä vähän käytetyksi oikeussuojakeinoksi.

Suomen Asiakastieto katsoo, että sen lisäksi, että perusteluissa edellytetään velkojan tiedustelevan velalliselta kiistämisen perusteita, tulisi myös kuluttajalle asettaa velvollisuus tuoda oma-aloitteisesti esiin saatavan kiistämisen perusteet.

Velkaneuvonta ry pitää säännöstä kannatettava, mutta toteaa, että oikeusministeriössä / Kuluttajavirastossa tulisi selvittää, kuka avustaa velallista tällaisessa asiassa.

Suomen Yrittäjien mukaan ehdotus on tärkeä ja kannatettava, koska se turvaa pienyrityksen asemaa.

MaRa:n mukaan velallisen kiistämiseltä tulisi edellyttää selvyyttä siitä, mihin velallinen riitautuksensa perustaa ja miltä osin hän kiistää maksuvelvollisuutensa. Perinnässä olevan saatavan täytyy olla tullut myös objektiivisesti arvioiden riitaiseksi.

Suomen Vuokranantajat ry vastustaa ehdotettua pykälää kokonaisuudessaan, koska se yhdistettynä perintäkulujen enimmäismäärien kaventamiseen johtaisi nykytilannetta herkemmin vapaaehtoisen perinnän päättämiseen. Se katsoo, että uudistus mahdollistaisi väärinkäytöstilanteet, koska sen myötä vuokralainen voisi kiistää maksuvelvollisuutensa perusteettoman väitteen nojalla tarkoitushakuisesti tavoitteenaan saada ainoastaan vapaaehtoinen perintä päättymään. Se toteaa, että perimistöimiston on käytännössä mahdotonta ilman lisäselvittelyä arvioida, onko vuokralaisen esittämällä vuokranalennus- tai vapautusväitteellä selvästi vaikutusta vuokralaisen maksuvelvollisuuteen vai ei. Yhdessä ehdotettujen perintäkulujen enimmäismäärien ja kokonaiskuluvastuun alentamisen kanssa tämä johtaisi siihen, että perimistöimistö voisi joutua päättämään vuokrasaatavan vapaaehtoisen perinnän pelkän vuokralaisen esittämän väitteen perusteella perusteettomienkin riitautusten tapauksissa.

4 c § *Velallisen oikeus saada kuluttajasaatavan perintä keskeytettyä.* Jos kuluttajasaatavaa perittäessä velallinen kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla pyytää, että perintä keskeytetään ja asia siirretään oikeudelliseen perintään, tämän lain mukaista perintää ei saa jatkaa.

Keskeytyspyynnön estämättä velalliselle saa tehdä sellaisia kehotuksia ja ilmoituksia, joita velkojalta lain mukaan edellytetään maksuhäiriötiedon ilmoittamiseksi, vanhentumisen katkaisemiseksi tai muuten velkojan oikeuksien säilyttämiseksi.

STM, Kuluttajavirasto, Valtakunnanvoudinvirasto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Kirkkohallitus, Kuntaliitto, MTK, Takuu-Säätiö ja Suomen Yrittäjät kannattavat ehdotettua 4 c §:ää. *STM:n* mukaan tehokasta keinoa keskeyttää perintä tarvitaan erityisesti silloin, kun on ilmeistä, että perinnällä ainoastaan lisätään velallisen maksettavaksi tulevia perintäkuluja. *Valtakunnanvoudinvirasto* katsoo, että ehdotus olisi tehokas keino vähentää velalliseen kohdistuvaa kulurasitusta erityisesti tapauksissa, joissa jo ulosotossa olevalle velalliselle tulee toistuvasti uusia velkoja, joita hän ei voimassa olevan toistuvais-tulon ulosoton vuoksi heti kykene maksamaan.

Takuu-Säätiö pitää ehdotusta onnistuneena, koska velallisen oikeus pyytää kuluttajasaatavan perintää keskeytettäväksi ja asian siirtämistä oikeudelliseen perintään aloittaisi ulosottolain mukaisen 15/20 vuoden vanhentumisajan kulumisen, jolloin vanhentumisen alkamispäivä voidaan määrittää. Se huomauttaa, että nykyisten säännösten nojalla voi syntyä tilanteita, joissa velkoja on huolehtinut määräajoin saatavan vanhentumisen katkaisemisesta, mutta ei ole hakenut saatavalleen ulosottoperustetta, jolloin velka ei ole vanhentunut koskaan. Uudistuksen myötä velkoja joutuisi hakemaan ulosottoperusteen, josta saatava alkaa vanhentua ja jonka perusteella vanhentumisajan alkaminen voidaan määrittää.

Suomen Yrittäjät pitää säännöksen soveltamisalan rajaamista ainoastaan kuluttajasaatavien perintään perusteltuna.

Velkaneuvonta ry pitää ehdotusta oikeansuuntaisena, mutta toteaa, että ehdotus ei huomioi velallisen erilaisia maksukyvyttömyystilanteita. *Velkaneuvonta ry:n* mukaan työryhmän ehdotus turvaa ylivelkaantuneiden asemaa, koska ylivelkaantuneen velallisen, joka on pitkäaikaisesti/pysyvästi maksukyvytön, on järkevää pyytää perinnän keskeyttämistä ja saatavien siirtämistä ulosottoon. Sen sijaan velallinen, jonka maksut viivästyvät väliaikaisen likviditeetin puuttuessa tai sosiaalisen suoritusesteen vuoksi, voi pyrkiä hallitsemaan vielä velkatilannettaan.

EK, Suomen Pienlainayhdistys, Suomen Vuokranantajat ry, Sergel Oy ja TeliaSonera Finland Oy vastustavat ehdotettua pykälää kokonaisuudessaan.

EK:n mukaan vapaaehtoinen perintä on pääsääntöisesti oikeudellista perintää nopeampi, kevyempi ja selvästi kustannustehokkaampi keino perinnän toteuttamiseen, eikä sen käyttöä tulisi heikentää ilman erityisen painavia perusteita. *EK* katsoo, että perintälakiin ehdotettu säännös maksuvelvollisuuden perustellusta kiistämisestä (4b §) turvaa jo riittävästi velallisen oikeudet saada asia tuomioistuimen käsiteltäväksi. Lisäksi *EK* toteaa, että säännösehdotuksen perustelut ovat puutteelliset ja vähintäänkin niitä tulisi jatkovalmistelussa täydentää. Samansuuntaisia näkemyksiä esittävät myös *Sergel Oy, TeliaSonera Finland Oy* sekä *Digna IT Oy*

Helsingin kaupungin ja EK:n mukaan säännösehdotus tulisi lisäämään riidattomien velkomusasioiden määrää tuomioistuimissa ruuhkauttaen ja hidastaen niiden toimintaa sekä lisäten osapuolten kannettavaksi tulevia kustannuksia. *Helsingin kaupunki* toteaa, että säännös tulee lisäämään manuaalista työtä keskeytysten ja niiden johdosta laadittavien selvitysten muodossa. Asiakaspalvelun tarve ja tietojärjestelmien kehittämiskustannukset tulevat lisääntymään.

Myös *Isännöintiliitto ja Kaupan liitto* vastustavat säännöstä sen aiheuttaman kustannusten nousun takia. *Isännöintiliitto* huomauttaa, että oikeudelliseen perintään siirtyminen on velkojalle erityisesti pienten saatavien osalta kohtuuttoman kallista.

Tampereen kaupunki, EK, Suomen Asiakastieto, Kaupan liitto ja MaRa pelkäävät, että pykälän merkitys jää kuluttajille hämäräksi ja kuluttajat saattavat tehdä oman etunsa vastaisia keskeyttämispyyntöjä. *Suomen Asiakastiedon* mukaan vaarana on, että velallinen käyttää oikeuttaan keskeyttää perintä ymmärtämättä, että sen seurauksena asia viehdään oikeudelliseen perintään. Oikeudelliseen perintään siirtyminen lisää kuluttajan maksettavaksi tulevia kuluja, minkä johdosta myös maksuhäiriöt tulevat lisääntymään. *Tampereen kaupunki* huomauttaa, että velallinen ei välttämättä ymmärrä kielto-oikeutta käyttäessään, että hänen maksettavakseen tulevat oikeudenkäyntikulut ja ulosoton taulukkomaksut. Tampereen kaupunki pitää vapaaehtoisen perinnän johdosta tapahtuvaa maksua sekä velallisen että velkojan kannalta edullisempänä.

Pirkanmaan käräjäoikeus ei pidä esitettyjä perusteluja riittävinä sille, että velalliselle säädettäisiin oikeus saada perintä keskeytettyä. Sen mukaan menettely tulisi todennäköisesti vähentämään jonkin verran velallisen maksettavaksi tulevia perintäkuluja, mutta vastaavasti velallisen oikeudenkäyntikulujen maksuvelvollisuus lisääntyisi.

Oulun käräjäoikeus pohtii, onko tarpeen mainita lainkaan, että ”ja asia siirretään oikeudelliseen perintään”. Sen mukaan jo yksin perinnän keskeytyspyyntö riittäisi siihen, ettei vapaaehtoista perintää saisi jatkaa.

Joensuun kaupunki katsoo, että kuluttajasaatavan perinnän keskeytyksen pyytämiseen olisi hyvä olla määritellyt perusteet ja keskeytyksen tulisi olla määräaikainen. Lisäksi se huomauttaa, että säännösehdotuksesta ei ilmene, pitääkö velallisen tehdä jokaisesta perinnässä olevasta kuluttajasaatavaan liittyvästä laskusta erillinen keskeytyspyyntö.

Keskuskauppakamari katsoo, että mikäli velkojalle annetaan oikeus keskeyttää kuluttajasaatavan perintä ehdotetun mukaisesti, tulee velkojalle silti sallia perintätoimenpiteiden suorittaminen omalla kustannuksellaan. Sen mukaan oikeudellinen perintä olisi pienimpien saatavien osalta useissa tapauksissa velkojalle kohtuuttoman kallista, kun vaarana on, ettei velalliselta saada ulosmitattua velkaa tai edes perintä- ja oikeudenkäyntikulua.

Helsingin kaupunki vastustaa säännöstä. Se katsoo pykälän olevan ristiriidassa perinnän peruseriaatteiden kanssa ja antavan velalliselle tosiasiallisen määräysvallan siitä, millä toimenpiteillä velkoja saatavaansa perii. Lisäksi Helsingin kaupunki toteaa, että säännös ei parantaisi velallisen oikeusturvaa, koska perintälain 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa nimenomaisesti kielletään aiheuttamasta velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kulu-

ja taikka tarpeetonta haittaa ja 4b §:n säännöksellä estetään riitautettua saatavaa koskevat perintätoimet. Helsingin kaupunki myös huomauttaa, että ulosottoimeksiantojen määrä tulisi todennäköisesti kasvamaan ja saattaisi hankaloittaa saatavien tehokasta valvontaa saatavan vanhentumiseen asti.

FK esittää, että lainkohdan soveltamisalaa rajattaisiin niin, ettei velallisen keskeyttämisspyyntöä sovellettaisi kestovelkasuhteisiin ja että säännös koskisi ainoastaan kokonaan eräänntyneen saatavan vapaaehtoisen perinnän jatkamista. Vaihtoehtoisesti pykälän perusteluja tulisi *FK*:n mukaan täsmentää esimerkiksi seuraavasti: ”Selvyyden vuoksi todettakoon, että pykälässä tarkoitettu keskeytyspyyntö ja ohjaus maksutuomion hakuun ovat mahdollisia vain tilanteissa, joissa koko velkojan saatava on eräänntynyt tai heti eräännyttävissä. Siten esimerkiksi useassa erässä eräänntyvien luottojen osalta vapaaehtoisen perinnän jatkaminen on sallittua niin pitkään, kunnes luotto voidaan sen ehtojen mukaisesti eräännyttää kokonaan kerralla maksettavaksi.”

MaRa katsoo, että keskeytyspyyntöä koskevan säännöksen sijasta tarpeettomia ja ylisuuria perintäkustannuksia tulisi hillitä hyvää perintätapaa koskevan sääntelyn avulla. *MaRa* toteaa, että vapaaehtoinen perintä on useimmissa tapauksissa tehokkain keino saada kohtuullisin kustannuksin saatava perityksi kuluttajavelalliselta. Oikeudellisen perinnän käyttöä ei tulisi säännösteitse lisätä ilman painavia perusteita. *MaRa* myös toteaa, että keskeytyspyynnöt lisääisivät ei-toivotulla tavalla summaaristen velkomusasioiden määrää käräjäoikeuksissa.

Kaupan liitto katsoo, että pykälän sijainti lakiehdotuksessa on jossain määrin epäjohdonmukainen. Ehdotetun perintälain 5a §:n 8 kohdan mukaan maksuvaatimuksessa täytyy kertoa velalliselle myös mahdollisuudesta keskeyttää perintä, jolloin se siirtyisi oikeudelliseen perintään. *Kaupan liitto* katsoo, että em. informaatio tulisi olla velallisen tiedossa jo ennen keskeytyspyyntöoikeuden syntymistä.

Suomen Asiakastiedon mukaan ehdotus on epäselvä ns. jälkiperinnän ja siinä käytettävien sallittujen keinojen osalta. Se tulkitsee ehdotettua säännöstä siten, että vapaaehtoisesta perinnästä aiheutuvia kuluja ei voisi enää velallisen keskeytyspyynnön jälkeen säilyttää velallisen maksettavaksi, mutta ”perintä” sellaisenaan (muistutuskirjeet ym.) olisi edelleen sallittua.

Suomen Vuokranantajat ry katsoo, että muutos heikentäisi merkittävästi vuokranantajan asemaa. Sen mukaan ehdotettu muutos tarkoittaisi käytännössä kuluttajasaatavien osalta jälkiperinnän mahdollisuuden lakkaamista, jos velallinen voisi aina halutessaan saada vapaaehtoisen perinnän keskeytymään. Säännös estäisi siten myös sellaisten perintätoimenpiteiden suorittamisen, joista ei aiheutuisi lisäkustannuksia velalliselle.

Digna IT Oy katsoo, että ehdotettu mahdollisuus vapaaehtoisen perinnän keskeyttämiseen ja siirtämiseen oikeuskäsittelyyn on velallisen kannalta vähintäänkin kyseenalainen, sillä yksityisoikeudelliselle saatavalle olisi aina haettava tuomioistuimen päätös ulosottoimien aloittamiseksi ja oikeuskäsittelyn kustannukset koituisivat velallisen maksettavaksi.

5 § *Maksuvaatimus kuluttajasaatavan perinnässä.* Perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittavan on periessään kuluttajasaatavaa toisen lukuun tai sille yksinomaan perintätarkoituksessa siirrettyä kuluttajasaatavaa annettava tai lähetettävä velalliselle kirjallinen maksuvaatimus. Maksuvaatimuksen saa lähettää velalliselle myös muulla pysyvällä tavalla, jos siitä on velallisen ja perintää suorittavan kesken nimenomaisesti sovittu.

Maksuvaatimusta ei saa antaa tai lähettää ennen kuin velallista on saatavan erääntymisen jälkeen muistutettu saatavasta ja maksumuistutuksen esittämisestä tai lähettämisestä on kulunut vähintään 14 päivää.

Kuluttajavirasto ehdottaa, että perusteluihin lisättäisiin selvyuden vuoksi, että velvollisuus selvittää virheellinen osoitetieto koskee vastaavasti myös perintätoiminnan harjoittajaa maksuvaatimuksia lähettäessään. Lisäksi *Kuluttajavirasto* ehdottaa, että velvollisuus selvittää osoitetieto koskisi myös tilannetta, jossa velalliselle lähetetty sähköposti ei mene vastaanottajalle sen vuoksi, että kyseinen sähköpostiosoite on esimerkiksi poistunut käytöstä.

Kuluttajavirasto katsoo, että silloin kun on kyse perintätoimistolle yksinomaan perintätarkoituksessa siirretyistä kuluttajasaatavista, olisi perintälain kannalta johdonmukaista, että velkojan asemaan siirtynyt perintätoimisto käynnistää perinnän muiden velkojien tapaan maksumuistutuksen lähettämällä. *Kuluttajavirasto* ehdottaa, että tällöin muistutuksesta saisi periä vain 10a §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen 5 euron enimmäiskulun, kuten muidenkin maksumuistutusten kohdalla.

Lisäksi *Kuluttajavirasto* ehdottaa, että perintälakia täydennettäisiin maksumuistutuksen sisältöä koskevalla säännöksellä.

Takuu-Säätiö kritisoi ehdotuksen perusteluja, joissa lausutaan, että “yleisten periaatteiden mukaan vastuu siitä, että esimerkiksi postitse lähetetty maksumuistutus saapuu perille, on lähettäjällä”. Se huomauttaa, että on velallisia, jotka tarkoituksella välttelevät perintää. Jos velallinen pakoilee perintää, tämä voi johtaa siihen, että velkojan tulee jo maksumuistutusvaiheessa käyttää esimerkiksi haastemiestiedoksianto saadakseen maksumuistutuksen perille ennen kuin perintätoimia voidaan ehdotuksen mukaan jatkaa. Tämä olisi vastoin ehdotuksen tavoitetta, jonka mukaan saatava on pyrittävä perimään lievemmillä ja kustannuksiltaan alhaisemmilla toimenpiteillä.

Suomen Pienlainayhdistyksen mukaan jatkovalmistelussa oikeusohjetta tulisi täydentää siten, että siitä ilmenee, että velallisella on pääasiallinen vastuu ilmoittaa yhteystiedoissaan tapahtuvista muutoksista.

Suomen Asiakastieto katsoo, että maksumuistutus tulisi saada lähettää velalliselle selaista välinettä käyttäen, jota velkoja ja velallinen ovat kommunikaatiossaan käyttäneet. Velallisen perintää suorittavalle taholle antamaa erillistä nimenomaista suostumusta muun välinen käytöstä ei tulisi edellyttää.

5 a § *Maksuvaatimuksen sisältö*. Edellä 5 §:ssä tarkoitettussa maksuvaatimuksessa on mainittava ainakin:

1. velkojan nimi ja osoite;
2. saatavan peruste;
3. eriteltyinä saatavan pääoma, korko, viivästyskorko ja perintäkulut;
4. vaadittu kokonaissumma;
5. kenelle, miten ja milloin saatava on maksettava;
6. velallisen mahdollisuus esittää huomautuksia saatavan määrästä ja perusteesta sekä missä ajassa huomautukset on esitettävä; jos perittävänä on suoraan ulosottokelpoinen saatava, maksuvaatimuksessa on ilmoitettava velalliselle sellaisen saatavan perinnässä käytettävissä olevat oikaisukeinot sekä mahdollisuus hakea maksulykkäystä;
7. kenelle huomautukset on esitettävä; jos perittävänä on julkisyhteisön saatava, maksuvaatimuksessa on ilmoitettava myös sen julkisyhteisön perintää hoitavan yksikön tai henkilön yhteystiedot, jolle velallinen voi tehdä saatavaa ja perintää koskevat huomautuksensa;
8. velallisen oikeus pyytää, että perintä keskeytetään ja asia siirretään oikeudelliseen perintään, sekä miten pyyntö on tehtävä ja mitkä ovat pyynnön oikeusvaikutukset.

Jos velkojasta käytetään eri nimeä kuin saatavan perusteena olevassa sopimuksessa tai muussa toimessa, maksuvaatimuksessa on ilmoitettava myös velkojasta alun perin käytetty nimi. Siirrettyä saatavaa perittäessä maksuvaatimuksessa on ilmoitettava myös alkuperäisen velkojan nimi.

Jos maksuvaatimuksessa ei ole mainittu korkojen laskentaperusteita, velalliselle on ilmoitettava, että hänellä on oikeus pyynnöstä saada selvitys korkojen määräytymisestä.

Pirkanmaan käräjäoikeus ja Takuu-Säätiö pitävät kannatettavana sitä, että maksuvaatimuksessa olisi ilmoitettava myös velkojasta alun perin käytetty nimi, koska velalliselle täytyy olla selvää, kuka saatavaa perii ja mistä saatavasta on kysymys.

Kuluttajavirasto esittää 8 kohdan sanamuodon muuttamista siten, että ”oikeus pyytää” korvataan esimerkiksi seuraavasti: ”oikeus saada perintä keskeytettyä ja asia siirrettyksi oikeudelliseen perintään sekä miten tätä koskeva pyyntö on tehtävä ja...”.

Vuokralaiset ry:n mukaan tulisi edellyttää, että maksuvaatimuksessa kerrotaan velalliselle, että keskeytettäessä perintä kulut nousevat, kun siirrytään oikeudelliseen käsitteeseen.

6 § *Kuluttajasaatavan velkominen tuomioistuimessa*. Perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittava, joka perii kuluttajasaatavaa toisen lukuun tai sille yksinomaan perintätarkoituksessa siirrettyä kuluttajasaatavaa, ei saa vaatia saatavasta maksua tuomioistuimessa ennen kuin 5 §:ssä tarkoitettu maksuvaatimus on annettu tai lähetetty ja siinä mainitut saatavan maksamiselle ja huomautusten esittämiselle asetetut määräajat ovat päättyneet.

Maksua saa 1 momentin estämättä vaatia, jos:

1. tuomioistuinkäsittelyn siirtyminen saattaa aiheuttaa velkojalle oikeudenmenetyksen tai käsittelyn aloittamiseen viivyytystä on muu painava syy; taikka
2. velallinen on kiistänyt maksuvelvollisuutensa tai 4 c §:n mukaisesti pyytänyt perinnän keskeyttämistä ja asian siirtämistä oikeudelliseen perintään.

Kuluttajavirasto esittää perintälain säännöstekstiin lisäystä, jossa myös velkojan edellytettäisiin muistuttavan velallista saatavasta, esimerkiksi lain 10a §:n 1 kohdassa mainitulla kirjallisella maksumuistutuksella, ennen oikeudellisen perinnän aloittamista. Nyt ehdotettu 6 §:n säännös ei koske tilannetta, jossa velkoja itse perii saatavaa velalliselta, joten velkoja voi käytännössä viedä saatavan oikeudelliseen perintään ilman, että hän on tätä ennen huomauttanut velallista maksamatta olevasta saatavasta.

7 § Tratan käyttö. Maksukehotusta, jossa vaaditaan maksua määräajassa uhalla että kehotuksen noudattamatta jättäminen julkaistaan tai merkitään luottotietorekisteriin, (tratta) saa käyttää vain erääntyneen, selvän ja riidattoman saatavan perimiseksi. Suoraan ulosottokelpoista saatavaa pidetään tätä pykälää sovellettaessa riidattomana, jollei velallinen ole tehnyt perustevalitusta tai käyttänyt muuta siihen rinnastettavaa oikaisukeinoa.

Kuluttajasaatavan perimiseksi ei saa käyttää trattaa.

Trattaa ei saa lähettää ennen kuin velalliselle on annettu tai lähetetty kirjallinen maksumuistutus, jossa on asetettu vähintään seitsemän päivän määräaika saatavan maksamiselle tai saatavaa koskevien huomautusten esittämiselle, ja määräaika on päättynyt. Maksumuistutuksen saa lähettää velalliselle myös muulla pysyvällä tavalla, jos siitä on velallisen ja perintää suorittavan kesken nimenomaisesti sovittu.

Tratan saa julkaista tai ilmoittaa merkittäväksi luottotietorekisteriin aikaisintaan kymmenen päivän kuluttua sen lähettämisestä.

Tratan maksamisesta kieltäytymistä ei saa selvittää julkisella toimituksella (tratan maksamatta jättämisen vuoksi otetulla protestilla).

Kuntaliitto pitää perusteltuna, että yritysperinnän osalta tratan käytöstä perintäkeinona säädetään perintälaisissa.

Suomen Yrittäjät katsoo, että säännös yksityisoikeudellisesta tratasta on kaikkien osapuolten oikeusturvan kannalta perusteltu. Epäselvissä ja riitaisissa tilanteissa asian voi saattaa aina tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Myös *Isännöintiliiton* mukaan trattaperinnän yksityiskohtien säätäminen jatkossa laissa on tervetullut uudistus selkeyttämään tratan käyttöä yritysperinnässä ja ehkäisemään mahdollisia väärinkäytöksiä.

Suomen Asiakastieto katsoo, että ainakin yritysperinnässä maksumuistutus tulee voida toimittaa velalliselle muutoin kuin kirjallisesti, jos velallisen ja velkojan välillä on käytetty muunlaisia kommunikaatiovälineitä. Siten asiasta ei tulisi edellyttää nimenomaista sopimista velallisen ja perintää suorittavan välillä.

Suomen Asiakastieto ehdottaa, että 7 §:n viimeiseen momenttiin tehdään lain selkeyttämiseksi seuraava lisäys; ”Tratan maksamisesta kieltäytymistä ei saa selvittää julkisella *viranomais*toimituksella”, koska kyseinen säännös on kohdistettu vain viranomaisille.

Lisäksi *Suomen Asiakastiedon* mukaan säännöksestä tulisi ilmetä, että protestoijalla on vahingonkorvausvelvollisuuden uhkan alla oikeus itse päättää, pitääkö hän riitautusta merkityksellisenä. Näin voitaisiin poistaa virheelliset käsitykset siitä, että perustelematonkin riitautusväite estäisi tratan protestoinnin.

Lopuksi *Suomen Asiakastieto* katsoo, että velkojalle ei tulisi asettaa edes perintälain perusteluissa erityistä tiedusteluvelvollisuutta riitautuksen perusteesta. Se toteaa, että muun muassa kauppalaki ja Suomessa noudatettu kauppatalo edellyttävät, että liikesuhhteissa tehdään reklamaatio, mikäli suoritus ei vastaa sovittua.

MaRa katsoo, että ehdotuksen jatkovalmistelussa tulisi harkita, onko kiistämiskynnys asetettu liian matalaksi. Sen mukaan myös trattaperinnässä tulee kiistämisen perusteen täyttää tietyt kriteerit.

10 § *Perintäkulojen korvaaminen ja ulosottokelpoisuus*. Velallisen on korvattava perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut riippumatta siitä, periikö saatavaa velkoja itse vai toimeksisaaja velkojan lukuun. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon saatavan suuruus, suoritettu työmäärä, perintätehtävän tarkoituksenmukainen suoritustapa ja muut seikat.

Velallinen ei kuitenkaan ole velvollinen korvaamaan perintäkuluja, jos velkoja tai toimeksisaaja on menetellyt 4, 4 b, 4 c tai 7 §:n vastaisesti taikka jos perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittava ei ole täyttänyt 5 ja 5 a §:n mukaisia velvoitteita, paitsi jos menettelyn moitittavuutta tai laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä.

Jos perittävänä on suoraan ulosottokelpoinen saatava, myös saatavan perinnästä velkojalle aiheutuvat kulut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Tämä koskee kuluja siitä riippumatta, johtuvatko ne velkojan perintätoimista vai siitä, että velkojan on suoritettava toimeksisaajalle korvausta perintätoimeksiannon hoitamisesta.

Jos 3 momentissa tarkoitettu saatava ei ole kuluttajasaatava, sen perinnästä aiheutuvat kulut ovat kuitenkin suoraan ulosottokelpoisia vain siltä osin kuin niiden määrä ei ylitä:

1. 40 euroa kutakin viivästynyttä maksuerää kohti, jos saatava koostuu hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa (/) tarkoitetuista maksuisista; tai

2. suoraan ulosottokelpoisen kuluttajasaatavan perintäkuluille 10 a §:n 1 momentissa ja 10 d §:n 2 momentissa säädettyjä enimmäismääriä, jos kyse on muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta saatavasta.

Valtakunnanvoudinvirasto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ja Kuluttajavirasto pitävät ehdotettua säännöstä kannatettavana. Niiden mukaan ehdotettu 3 momentti poistaisi sen epäkohdan, että perintätoimistot ovat voineet periä suoraan ulosottokelpoisten saatavien perintäkuluja ulosoton kautta alkuperäisistä saatavista erillisinä saatavina. *Valtakunnanvoudinvirasto* toteaa, että tämä on lisännyt velalliselle aiheutuvia kustannuksia erityisesti tapauksissa, jossa myös alkuperäistä saatavaa perintään erikseen, jolloin velallisen on tullut maksaa ulosoton taulukkomaksu kummastakin.

Joensuun kaupunki pitää perusteltuna esitettyä muutosta 3 momenttiin. Sen mukaan ehdotus vastaa paremmin vallitsevaa sopimustilannetta, koska siinä todelliset sopijapuolet vastaavat toisilleen sopimuksen seuraamuksista, ei kolmas osapuoli, joka ei ole sopimusta tekemässä. Joensuun kaupunki kannattaa myös ehdotettua 4 momenttia ja katsoo sen helpottavan toimintaa.

Kuluttajaviraston mukaan on kannatettavaa, että ehdotetun 3 momentin mukaan velallinen voi olla vastuussa suoraan ulosottokelpoisten perintäkulujen korvaamisesta vain pääsaatavan velkojalle.

Suomen Pienlainayhdistys ei pidä järkevänä ulosottokelpoisuuden rajoittamista hankintasopimuksiin liittyvissä asioissa 40 euron vakiokorvausmäärään tai kuluttajasaatavien osalta ehdotetun 3 momentin tavoin. Sen mukaan ehdotuksen toteutuminen johtaisi nykyistä monimutkaisempaan tilanteeseen pykälän tavoitteen vastaisella tavalla, kun kulut ja ryhdyttäisiin perimään erillisenä prosessina. Lisäksi Pienlainayhdistys katsoo, että pykälän kirjoitusasu on epäselvä erityisesti 1, 3 ja 4 momentin osalta ja niiden ymmärtäminen edellyttää yksityiskohtaisiin perusteluihin tutustumista.

Työeläkevakuuttajat TELA vastustaa ehdotettua 4 momenttia. Se katsoo, että ulosottokelpoisten perintäkulujen määrää ei tulisi yrityssaatavien osalta rajoittaa.

10 a § *Kuluttajasaatavien perintäkulujen enimmäismäärät*. Kuluttajasaatavaa perittäessä velalliselta saa tässä momentissa mainituista perintätoimista vaatia seuraavat määrät:

1. kirjallisesta maksumuistutuksesta enintään 5 euroa;
2. 5 §:ssä tarkoitettu maksuvaatimuksesta enintään:
 - a 14 euroa, jos saatavan pääoma on enintään 100 euroa;
 - b 24 euroa, saatavan pääoma on yli 100 euroa, mutta enintään 1 000 euroa;
 - c 50 euroa, jos saatavan pääoma on yli 1 000 euroa;
3. suoraan ulosottokelpoista saatavaa koskevasta 5 §:n mukaisesta maksuvaatimuksesta enintään 14 euroa;

4. puolet 2 tai 3 kohdassa mainitusta määrästä, jos kyse on samaa saatavaa koskevasta uudesta maksuvaatimuksesta;
5. 5 §:ssä tarkoitettu maksuvaatimuksesta enintään 5 euroa, jos saatavaa perii perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain (517/1999) 1 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu perintätoiminnan harjoittaja;
6. velallisen pyynnöstä tehdystä maksuajan pidennyksestä enintään 5 euroa;
7. yhdessä velallisen kanssa laaditusta koko jäännössaatavan kattavasta maksusuunnitelmasta, joka on tehty kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla, enintään:
 - a 20 euroa, jos saatavan pääoma on enintään 100 euroa tai maksusuunnitelma käsittää enintään neljä maksuerää;
 - b 30 euroa, jos saatavan pääoma on yli 100 euroa, mutta enintään 1 000 euroa ja maksusuunnitelma käsittää enemmän kuin neljä maksuerää;
 - c 50 euroa, jos saatavan pääoma on yli 1 000 euroa ja maksusuunnitelma käsittää enemmän kuin neljä maksuerää;
 - d 20 euroa, jos saatava on suoraan ulosottokelpoinen.

Yleistä:

STM, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Kirkkohallitus, Kuntaliitto ja Takuu-Säätiö pitävät perusteltuna perintäkulujen enimmäismäärien alentamista ja rajoittamista. *Kirkkohallitus* ja *Kuluttajavirasto* toteavat, että enimmäismäärät ovat vielä senkin jälkeen suuret, kun verrataan esimerkiksi Ruotsin vastaaviin kuluihin.

Valtakunnanvoudinvirasto pitää kannatettavana perintäkulujen enimmäismäärien tarkistamista, jossa erityisesti otetaan huomioon se, että perintäkulujen määrän tulisi olla kohtuullinen suhteessa saatavan suuruuteen.

Kuntaliiton mukaan maksumuistutuksesta, maksuvaatimuksesta, uudesta maksuvaatimuksesta, velallisen pyynnöstä tehdystä maksuajan pidennyksestä ja maksusuunnitelmasta perittävät enimmäismäärät ovat perusteltuja.

Suomen Asianajajaliitto katsoo, että pykälän 2–7 kohdissa esitettyä rajoitusta on arvioitu keskittyen liian yksipuolisesti suuren mittakaavan massaperintään liittyneisiin ilmiöihin. Asianajajaliiton mielestä velkojalla tulee olla perintälainsäädännössä tunnustettu aito mahdollisuus periä kuluttajasaatavansa myös muun asiamiehen kuin automatisoitua massaperintää harjoittavan perimistoimiston avulla. Asianajajaliitto katsoo, että jos automatisoituun massaperintään liittyvien kohtuullisuussyiden johdosta perinnän kulutaksoja tullaan alentamaan, ehdotetun 10a §:n 1 momentin soveltaminen tulisi rajata perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain tarkoittamiin perintätoiminnan harjoittajiin. Asianajajaliitto toteaa, että vain automatisoidussa massaperinnässä voi toteutua sellainen tehokkuus, joka mahdollistaa perimistoimeksiannon hoitamisen nykyistä alemmilla taksoilla.

Keskuskauppakamari, Pirkanmaan käräjäoikeus ja Suomen Vuokranantajat ry vastustavat enimmäiskulujen määrän alentamista nykyisestä. *Keskuskauppakamarin* mukaan enimmäiskulujen määrää tulisi päinvastoin nostaa kustannusten kasvun vaatimalle tasolle. *Pirkanmaan käräjäoikeuden* mukaan perintäkulujen määrää alentavat muutokset edellyttäisivät painavampia perusteluja.

EK ja *Kaupan liitto* pitävät kuluttajasaatavan perintäkulujen enimmäismäärien tarkistuksia liian maltillisina ottaen huomioon, että edelliset tarkistukset tehtiin kuusi vuotta sitten. *EK:n* mukaan ehdotukset perintäkulujen tarkistukseksi eivät ole aivan linjassa edellisen tarkistuksen jälkeisen kustannustason nousun kanssa, eivätkä siten myöskään perintätoiminnan hoitamisesta aiheutuvien kohtuullisten kustannusten kanssa. *Kaupan liitto* huomauttaa, että perintälain 10 § turvaisi velallista joka tapauksessa sallimalla ainoastaan velkojalle tosiasiallisesti aiheutuvien kohtuullisten kulujen perinnän.

EK, FK, Isännöintiliitto, Suomen Yrittäjät, Suomen Pienlainayhdistys ja Digna IT Oy katsovat, että perintäkulusäännösten tulee olla yhtäläiset siitä riippumatta, periikö saatavaa velkoja itse vai toimeksisaaja. Niiden mukaan ehdotus johtaisi toteutuessaan siihen, että velkojen kannattaisi käytännössä ulkoistaa perintätoimet kokonaisuudessaan perintätoimistojen hoidettavaksi, koska itse suoritetusta vapaaehtoisesta perinnästä ei voisi saada kohtuullisia perintäkuluja.

Suomen Vuokranantajat ry katsoo, että velkojan tulisi voida vaatia perintäkuluja 10a §:n 2–4 kohtien perusteella silloinkin, kun velkoja itse perii saataviaan.

Sergel Oy ja *TeliaSonera Finland Oy* mukaan lakiehdotuksessa ei ole esitetty riittävästi perusteluja velkojen epätasa-arvoiselle kohtelulle. Ne katsovat, että perintäkulusäännösten tulee olla yhtäläiset riippumatta siitä periikö saatavaa velkoja itse vai toimeksisaaja velkojan lukuun.

EK:n mukaan säännös ei täysin vastaa työryhmän toimeksiantoa, jossa todetaan huolehdittavan siitä, että perintäkulut kattavat velkojalle perinnästä aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Se ei näe syytä siihen, miksi maksuvaatimuksen lähettämisestä syntyvät kustannukset ja siitä aiheutuva työmäärä olisivat erilaiset siitä riippuen, kuka saatavaa perii. Myös *FK* yhtyy *EK:n* näkemykseen ja toteaa, että ehdotus johtaisi helposti lain sallimien enimmäiskulujen perintään, mikä puolestaan johtaisi lain tavoitteena olevan perimiskulujen kohtuullisuuden näkökulmasta täysin vastakkaiseen lopputulokseen.

Kilpailuvirasto katsoo, että perintäkulusäännösten tulisi olla yhtäläiset riippumatta siitä kuka saatavaa perii ja että on ongelmallista asettaa yrityksille velvoitteita tai hintasääntelyä niiden yritysraakenteen mukaan. Kilpailuvirasto kuitenkin puoltaa ehdotettua sääntelyä, jos se parantaisi kuluttajan asemaa estämällä ”näennäisen ulkoistamisen” ongelman.

Myös *Helsingin käräjäoikeus* katsoo, että tarkoituksenmukaisempaa ja tehokkaampaa lain soveltamisen kannalta olisi, että perintäkulusäännökset olisivat lähtökohtaisesti yhtäläiset riippumatta siitä, periikö saatavaa velkoja vai toimeksisaaja.

2 kohta:

Kilpailuvirasto toteaa, että hintasääntelyllä ei tässä yhteydessä ole merkittävää vaikutusta perintätoimistojen väliseen kilpailuun. Sen sijaan enimmäishinnoilla pyritään suojaamaan velallisia kohtuuttomilta perintäkustannuksilta.

Kuluttajavirasto esittää harkittavaksi, että sähköpostitse lähetettävään maksuvaatimukseen sovellettaisiin 10a §:ssä erillistä, kirjalliseen maksuvaatimukseen nähden alempaa enimmäiskulua.

Suomen Perimistöimistöjen Liiton mukaan ei ole tarvetta muuttaa nykyistä mallia, jossa maksuvaatimuskulu on kaksiportainen ja raja on 250 euron pääoma. Sen mukaan on riittävää, että enimmäiskuluja tarkistetaan ylöspäin kustannusten muuttumista vastaavalla määrällä tai rahan arvon muutosta vastaavasti. Liitto ei yhdy ehdotuksen näkemykseen siitä, että perinnän kustannustaso olisi laskenut. Sen mukaan ehdotuksessa lähtökohdaksi otettu tavoite alentaa perintäkuluja on ristiriidassa sen kanssa, että ammattimainen perintätoiminta on nähty niin vastuulliseksi ja suurta huolellisuutta vaativaksi toiminnaksi, että sitä säätelee kaksi erityislakia, valvoo kaksi eri viranomaista ja siihen liittyy normaalia laajempi vahingonkorvausvastuu. Lisäksi liitto huomauttaa, että hyvä perintätapa määrittää jatkuvasti lisävaatimuksia perintätoimenpiteiden sisällölle kuten myös lakiin esitetyt uudet toimintavaatimukset.

MTK ehdottaa, että kuluttajasaatavien luokittelussa ensimmäisenä luokkana pidettäisiin alle 200 euron pääomaa, mikä soveltuisi myös säännöksen 7 kohdassa maksusuunnitelmien luokitteluun.

Vuokralaiset ry katsoo, että maksuvaatimuksesta perittävien kulujen enimmäismääriä ei ole tarpeen korottaa.

4 kohta

Kuluttajaviraston mukaan on perusteltua, että samaa saatavaa koskevasta uudesta maksuvaatimuksesta voidaan vaatia vain puolet maksuvaatimuksen enimmäiskulusta.

Joensuun kaupunki huomauttaa, että ehdotuksesta voi seurata negatiivisena vaikutuksena se, että ensimmäisen maksuvaatimuksen hintaa korotetaan ylärajaan (jos se ei siellä jo ole) asiakaskohtaisen katteen ennallaan pitämiseksi.

Lisäksi *Joensuun kaupunki* ehdottaa harkittavaksi, tulisiko säätää määräaika, jonka kuluessa lähetettyjä maksuvaatimuksia määräys koskee. Se toteaa, että maksuvaatimusten lähettämisväli voi olla esimerkiksi muutama viikko tai vuosi – muutama vuosi, mikäli esimerkiksi odotetaan asiakkaan taloustilanteen parantumista.

Suomen Pienlainayhdistys vastustaa ehdotettua 4 kohtaa. Sen mukaan toisen maksuvaatimuksen kulujen maksimimäärän määrittäminen kategorisesti puoleen vastaavan ensimmäisen maksuvaatimuksen kulujen enimmäismäärästä ei perustu tosiasioihin ja vaatisi tuekseen taloudellisia tms. perusteluja.

5 kohta

Kuluttajaviraston mukaan ehdotettu 5 kohdan säännös on kannatettava, koska sillä voidaan estää niiden perintälain säännösten kiertämistä, joiden mukaan velkojan omasta maksukehotuksesta perittävien enimmäiskulujen määrä on alhaisempi kuin toimeksisaajan lähettämästä maksuvaatimuksesta perittävien enimmäiskulujen määrä.

Kuluttajavirasto ja *Kilpailuvirasto* nostavat esille saman käytännössä ilmenneen ongelman, jossa saatava on ikään kuin näennäisesti ”ulkoistettu” konsernin sisällä olevalle perintätoiminnan harjoittajalle, jotta kuluttajavelalliselta voidaan periä korkeampia perintäkuluja lähettämällä (muistutusta kalliimpi) maksuvaatimus. *Kuluttajavirasto* ehdottaa, että tällainen menettely mainittaisiin yhtenä esimerkkinä 4 §:ssä tarkoitetusta hyvän perintätavan vastaisesta menettelystä ainakin säännöksen perusteluissa.

6 kohta

Suomen Pienlainayhdistys vastustaa ehdotettua 6 kohtaa, koska maksuajan pidennyksestä voisi periä kulua vain, jos se on vähintään 14 päivää. Yhdistyksen mukaan ehdotuksen toteutuminen johtaisi käytännössä siihen, että pidennyksistä ei sovita, koska ne viivästyttävät perinnän kulkua ja alhainen kulukorvaus vähentää velkojan halukkuutta maksuajan pidentämiseen

7 kohta

Kuluttajavirasto pitää ehdotusta perusteltuna.

Suomen Pienlainayhdistys vastustaa ehdotettua 7 kohtaa kokonaisuudessaan, koska se alentaa kulutasoa nykyisestä. Se toteaa, ettei ymmärrä ehdotettujen maksusuunnitelma-kulujen ja velan määrän yhteyttä, koska maksusuunnitelman laatimisesta ja seurannasta aiheutuvat kulut ovat jokseenkin samat saatavan suuruudesta riippumatta. Yhdistyksen mukaan suurin kuluihin vaikuttava tekijä on maksusopimuksen ajallinen kesto, johon ehdotettu kulutaulukointi ei anna paljoa joustomahdollisuuksia.

Suomen Perimistöimistöjen Liiton mukaan maksusuunnitelman perintäkuluja ei pitäisi sitoa perittävään pääomaan vaan maksusuunnitelman maksuerien määrään (maksusuunnitelman keston) ja suoritettavaan työhön, koska maksusuunnitelman valvonnan työ-määrään vaikuttaa eniten maksuerien määrä. Se katsoo, että neljä erää pitemmistä maksusuunnitelmista tulisi voida vaatia jokaisen maksuerän osalta 8 euron lisäkulu valvon-nasta aiheutuvan lisätyön perusteella.

Digna IT Oy:n mukaan on kyseenalaista alentaa maksusuunnitelmasta veloitettavaa kustannusta nykyisestä 30 eurosta ehdotuksen mukaiseen 20 euroon aina, kun maksusuunnitelma käsittää enintään neljä maksuerää. Sen mukaan maksusuunnitelman laatiminen ja sen mukaisten suoritusten valvominen aiheuttavat velkojalle ylimääräistä työtä, jonka määrää vaadittu perehtyminen velallisen maksukykyyn entisestään lisää.

10 b §. *Perintätoimien aikarajat kuluttajasaatavien perinnässä.* Edellä 10 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua maksumuistutuksesta velalliselta saa vaatia perintäkuluja vain, jos saatavasta on vähintään 14 päivää ennen sen erääntymistä lähetetty velalliselle lasku tai muu erääntymisilmoitus ja erääntymisestä on ennen maksumuistutuksen lähettämistä kulunut vähintään 14 päivää. Jos saatava on sopimuksen mukaan maksettava tietyinä eräpäivinä ilman erillistä ilmoitusta, velalliselta saa vaatia perintäkuluja vain, jos eräpäivästä on ennen maksumuistutuksen lähettämistä kulunut vähintään 14 päivää.

Uudesta maksumuistutuksesta tai uudesta 10 a §:n 1 momentin 2–5 kohdassa tarkoitettua maksuvaatimuksesta saa vaatia perintäkuluja velalliselta vain, jos edellisen maksumuistutuksen tai maksuvaatimuksen lähettamisestä on kulunut vähintään 14 päivää.

Edellä 10 a §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua maksuajan pidennyksestä saa vaatia perintäkuluja velalliselta vain, jos maksuaikaa pidennetään vähintään 14 päivällä.

MTK esittää, että 14 päivän määräaika korvattaisiin 30 päivällä, mikä on normaali laskutuskierroaika pysyvissä asiakassuhteissa.

10 c § *Kulukorvaukseen oikeuttavien perintätoimien enimmäismäärät kuluttajasaatavan perinnässä.* Saman kuluttajasaatavan perinnässä velalliselta ei saa vaatia perintäkuluja useammasta kuin kahdesta 5 §:ssä tarkoitettua maksuvaatimuksesta eikä useammasta kuin yhdestä 10 a §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua maksusuunnitelmasta.

Velalliselta saa vaatia perintäkuluja useammista maksuvaatimuksista ja maksusuunnitelmista kuin 1 momentissa säädetään, jos useampiin perintätoimiin on ollut erityistä aihetta eikä toteutettuja perintätoimia voida pitää suhteettomina ottaen huomioon erityisesti saatavan pääoma. Velalliselle on tällöin esitettävä eritellyt toteutetuista perintätoimista ja samalla ilmoitettava ne syyt, joiden vuoksi toteutetut perintätoimet ylittävät muutoin sovellettavan perintätoimien enimmäismäärän.

Kuluttajavirasto, Valtakunnanvoudinvirasto ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto pitävät ehdotettua säännöstä kannatettavana. *Valtakunnanvoudinvirasto* katsoo, että rajaamalla maksuvaatimusten määrä enintään kahteen voidaan ehkäistä perintäkulojen kokonaiskulojen epäasianmukaista kasvamista. Se pitää kannatettavana myös maksusuunnitelmien tekemisen rajaamista pääsääntöisesti vain yhteen, jotta velallisen tukalaa tilannetta ei käytetä hyväksi tekemällä hänen kanssaan useita suunnitelmia peräjälkeen. *Kuluttajaviraston* mukaan ehdotus merkitsee perimistöimistöjen osalta sitä, että maksusuunnitelmat on laadittava entistä huolellisemmin ja perintätoimistöjen on käytettävä asiantuntemustaan sen varmistamiseksi, että maksusuunnitelma laaditaan ottaen huomioon velallisen todellinen maksukyky ja mahdollisuudet noudattaa suunnitelmaa.

Helsingin kaupunki, Velkaneuvonta ry ja Suomen Vuokranantajat ry vastustavat perintäkulujen veloittamisoikeuden rajaamista kahteen maksuvaatimukseen. *Helsingin kaupunki* katsoo, että ehdotus tulee lisäämään ulosottoimeksiantojen määrää ja hankaloittamaan saatavien tehokasta valvontaa saatavien vanhentumiseen asti. *Suomen Vuokranantajat ry* toteaa, että säännös perintäkulujen kokonaiskuluvastuusta turvaisi riittävästi perintäkulujen pysymisen kohtuullisella tasolla.

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ja Suomen Pienlainayhdistys vastustavat perintätoimien enimmäismääristä säätämistä, koska se rajoittaa ja estää yksittäisissä tapauksissa tarpeellisten ja tarkoituksenmukaisten toimenpiteiden suorittamisen.

Keskuskauppakamari, Suomen Perimistöimistöjen Liitto, Velkaneuvonta ry ja Digna IT Oy vastustavat sitä, että velkoja saisi veloittaa maksusuunnitelman laatimisesta vain yhden kerran.

Suomen Perimistöimistöjen Liitto toteaa, että maksusuunnitelmien määrää ei pitäisi rajoittaa, koska suunnitelman laatiminen perustuu aina velallisen pyyntöön. Sen mukaan velallisen tarve maksusuunnitelman tekemiseen vaihtelee velallisen tulojen, menojen ja elämäntilanteiden muuttuessa. Suomen Perimistöimistöjen Liitto myös huomauttaa, että velallinen haluaa usein oikeudellisen perinnän sijasta tehdä uuden maksusuunnitelman rauenneen maksusuunnitelman jälkeen välttääkseen maksuhäiriömerkinnän ja vapaaehtoisin perinnän kustannuksia korkeammat käräjäoikeusmenettelyn ja ulosoton kustannukset. Myös *Velkaneuvonta ry* katsoo, että maksusuunnitelmissa tarvitaan joustoa velallisen tilanteiden muuttuessa.

Keskuskauppakamarin mukaan olisi kohtuutonta siirtää vastuu maksusuunnitelman huolellisuudesta yksin velkojalle. *Keskuskauppakamari* toteaa, että velkojien joustavuus tulee todennäköisesti vähenemään ja oikeudelliseen perintään viemisen kynnyksen madaltuu, jos uuden maksusuunnitelman laatimisen kulut jäävät yksin velkojan kannettavaksi. Samoin velalliselle tulee entistä helpommin maksuhäiriömerkintöjä ja niiden mukanaan tuomia haitallisia vaikutuksia.

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI kiinnittää huomiota ehdotetun 10 c §:n perusteluihin, joissa todetaan, että ”ilmaisulla sama saatava tarkoitetaan ehdotetussa 10 c pykälässä samaan sopimukseen perustuvia tai muuten samasta perusteesta johtuvia saatavia. Näin on yleensä silloinkin, kun saatava on eräännytynyt useassa erässä. Jos esimerkiksi vuokrasopimukseen perustuvia vuokria on maksamatta usealta kuukaudelta, kyse on yhdestä saatavasta”. RAKLI toteaa edellä sanotun johtavan siihen, että saatavat siirretään heti perintätoimistoon ja kahden maksuvaatimuksen jälkeen velkojan on aloitettava oikeudellinen perintä. RAKLI pitää esitystä kohtuuttomana ja katsoo, että se kuormittaisi toteutuessaan oikeushallinnon ja ulosottolaitoksen resursseja sekä lisäksi myös velalliselle aiheutuvia kustannuksia koukeroisen perintäprosessin seurauksena. Lisäksi se toteaa, että vuokra-asunnon saamisen esteeksi saattaisi jatkossa muodostua maksuhäiriömerkintä.

10 d § *Velallisen kokonaiskuluvastuu kuluttajasaatavan perinnässä.* Saman kuluttajasaatavan perinnästä velalliselta saa vaatia perintäkuluina yhteensä enintään seuraavat määrät:

1. 60 euroa, jos saatavan pääoma on enintään 100 euroa;
2. 90 euroa, jos saatavan pääoma on yli 100 euroa, mutta enintään 1 000 euroa; ja
3. 160 euroa, jos saatavan pääoma on yli 1 000 euroa.

Velalliselta saa vaatia 1 momentissa säädetty määrät ylittävät todelliset perintäkulut, jos perinnän suorittaminen on ollut poikkeuksellisen vaikeaa eikä toteutettuja perintätoimia voida pitää suhteettomina ottaen huomioon erityisesti saatavan pääoma. Velalliselle on tällöin esitettävä erittely vaadituista perintäkuluista ja niiden perusteista sekä samalla ilmoitettava ne syyt, joiden vuoksi kuluja vaaditaan yli muutoin sovellettavan kokonaiskuluvastuun enimmäismäärän. Suoraan ulosottokelpoisen kuluttajasaatavan perinnästä velalliselta ei kuitenkaan saa vaatia perintäkuluina yhteensä enempää kuin 51 euroa.

Valtakunnanvoudinvirasto, Helsingin kärjäoikeus, Kuluttajavirasto, Velkaneuvonta ry ja Takuu-Säätiö pitävät perusteltuna velallisen kokonaiskuluvastuun alentamista ehdotetulla tavalla.

Valtakunnanvoudinvirasto katsoo, että velallisen kokonaiskuluvastuuta alentava säännös on merkittävä helpotus velallisen tilanteeseen erityisesti siksi, että se alentaisi nykyisin yleisten pienten velkojen perintäkulojen määrää. Näiden velkojen perintäkulut ovat pääomien määrään verrattuna olleet suhteettoman suuria. Samansuuntaisesti toteaa myös *Helsingin kärjäoikeus*.

Keskuskaupakamari ja *Suomen Vuokranantajat ry* vastustavat nykyisten perintäkulojen alentamista. *Keskuskaupakamari* katsoo, että kokonaiskuluvastuun alentaminen johtaisi siihen, että velkojat joutuvat tulemaan toimeen yhä useammin ilman lainopillista asiantuntemusta.

Suomen Pienlainayhdistys vastustaa ehdotettua kulusääntelyä kokonaisuudessaan. Sen mukaan ehdotetut enimmäismäärät eivät edistä saatavien perintää vapaaehtoisin toimin, koska kulukatot rajoittavat tarpeettomasti vapaaehtoisen perinnän toimenpiteitä.

Kaupan liitto ei pidä hyvänä ajatuksena, että velallista suojataan perintäkuluilta monella eri tavalla, kun otetaan huomioon se, että maksun laiminlyönti on velallisen velvollisuuksien vastaista. Tällaiset säännökset, erityisesti ehdotuksen 10 d §, ovat omiaan huonontamaan maksumoraalia.

MTK ehdottaa, että perittävän saatavan ensimmäistä luokitusta suurennettaisiin esimerkiksi 200 euroksi.

Digna IT Oy:n mukaan säännösehdotus on muutoin kannatettava, mutta kuluasteikot tulisi määritellä tiheämmiksi, ja perintäkulojen enimmäismäärissä olisi otettava huomioon maksuviivästyksen pituus. Sen mukaan ehdotetut asteikot alle 100 euron, yli 100

euron ja yli 1000 euron velkapääomiin pohjautuen eivät huomioi riittävässä määrin todellisia perinnästä aiheutuneita kuluja varsinkaan silloin, kun kyseessä on pääomaltaan suuri velka, jonka perinnässä voidaan joutua käyttämään mitä erilaisimpia keinoja.

10 e § *Vakiokorvaus perintäkuluista*. Jos hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa tarkoitettu maksu on viivästynyt siten, että velkojalla on oikeus viivästyskorkoon, velkojalla on oikeus saada velalliselta 40 euroa vakiokorvauksena perintäkuluista. Velkoja saa tällöin korvausta 10 §:ssä tarkoitetuista perintäkuluista vain siltä osin kuin niiden määrä ylittää vakiokorvauksen määrän.

Valtiokonttori pitää ehdotusta perusteltuna ja katsoo, että sen merkitys on Suomen valtion kannalta vähäinen.

Kemin kaupunki, Joensuun kaupunki, MTK ja MaRa pitävät 40 euron vakiokorvausta ylimitoitettuna. *Kemin kaupunki* katsoo, että jonkinlaista viivästysaikaa tulisi harkita ennen kuin oikeus vakiokorvaukseen syntyy.

Pirkanmaan käräjäoikeus pitää kannatettavana, että 40 euron vakiokorvaus olisi vähennettävä vain perintälaisissa tarkoitettujen perintäkulujen korvauksesta, mutta ei oikeudenkäyntikulujen korvauksesta.

Joensuun kaupunki pitää 40 euron vakiokorvaussummaa varsin korkeana. Se toteaa, että jatkossa perintälaskuihin tulisi luultavasti sisältymään vakiokorvauksena vähintään viivästyskorot lisättynä vakiokorvauksella ja sen ylittävillä kuluilla. Lisäksi Joensuun kaupunki toteaa, että vakiokorvaus saattaisi aiheuttaa rahoitusongelmia eritoten pienyrityksille. Joensuun kaupunki ehdottaa, että alkuvaiheessa korvaus voisi olla pienempi ja vasta kohtuullisen siirtymäajan kuluttua nousta 40 euroon.

MTK:n mukaan säännös saattaisi johtaa kohtuuttomuuteen. Velkojan oikeus 40 euron kulukorvaukseen syntyisi, vaikka maksu viivästyisi vain päivän ja riippumatta siitä, onko viivästyksestä aiheutunut perintäkuluja saati vahinkoa. MTK katsoo, että näin ehdoton säännös johtaisi kohtuuttomuuteen esimerkiksi tilanteissa, joissa pääoman määrä on pieni ja joissa mihinkään perintätoimiin ei ole ryhdytty. MTK ehdottaa, että säännös kirjoitettaisiin siten, että oikeus 40 euron perintäpalkkioon syntyisi vasta perintätoimesta, eikä viivästyskoron alkamisesta, koska muutoin po. maksua voitaisiin pitää perusteetomana etuna.

MaRa toteaa, että vaikkakaan direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa ei 40 euroa alittavasta vakiokorvauksesta voida säätää, niin 40 euron minimimäärä on ylimitoitettu varsinkin hyvin pienten saatavien kohdalla ja voi pahentaa etenkin maksuvaikeuksiin joutuneiden pk-yritysten tilannetta.

MaRa huomauttaa, että ehdotetulla säännöksellä tulee olemaan myös positiivisia vaikutuksia. Se tulee kannustamaan siihen, että velalliset suorittavat saatavat eräpäivään mennessä.

MaRa pitää perusteltuna työryhmän ehdotusta siitä, että vakiokorvaus kytkettäisiin hankintasopimuksen maksuehdoista annetun lain soveltamisalaan. Se katsoo, ettei vakio-
korvausta tule ulottaa kaupallisiin tai muihinkaan suhteisiin, joita maksuviivästysdirektiivi ei koske.

11 a § *Varojen kohdentaminen saatavan osille*. Perinnässä kertyneet varat saa kohdentaa ensin korolle ja vasta sen jälkeen pääomalle.

Varoja saa kohdentaa perintäkuluille ja niiden korolle vasta saatavan ja sen koron tultua suoritetuiksi.

STM, Pirkanmaan käräjäoikeus, Helsingin käräjäoikeus, Oulun käräjäoikeus, Kuluttajavirasto, Valtakunnanvoudinvirasto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Kemin kaupunki, Kirkkohallitus, Velkaneuvonta ry ja MTK kannattavat ehdotusta perinnässä kertyneiden suoritusten kohdentamisesta ensisijaisesti varsinaiselle saatavalle ja vasta sen jälkeen kuluille ulosottolainsäädäntöä vastaavalla tavalla. *Valtakunnanvoudinvirasto* toteaa, että tämä yhdenmukaistaisi kohdentamisjärjestyksen niin vapaaehtoisessa perinnässä kuin ulosotossakin ja olisi velallisen kannalta yhdenmukainen ja ymmärrettävä.

Helsingin käräjäoikeuden mukaan ehdotettu 2 momentti helpottaa mm. käräjäoikeuden arviota siitä, onko perintäkulojen vaatimisessa noudatettu kuluttajavelallisen kokonaiskuvastuun enimmäismäärää koskevia säännöksiä. Se ehdottaa kuitenkin harkittavaksi, että kohdentamisjärjestys olisi eräkohtainen, ainakin isompien erien osalta.

Joensuun kaupunki pitää ehdotusta erittäin kannatettavana. Joensuun kaupungin mukaan kohdentamisjärjestyksen toteuttaminen esitetyllä tavalla auttaa vaikeimmassa asemassa olevia velallisia, koska siten saadaan velkapääoma pieneneeseen pienemmälläkin suorituksella. Kunnan sosiaalitoimen ja yleensä kunnan näkökulmasta uusi menettely todennäköisesti vähentäisi myös kuntien sosiaalimenoja, koska jonkin verran perintäkuluja maksetaan myös sosiaalitoimen kautta

Suomen Asianajajaliiton mukaan sääntely on tarpeettoman ehdoton sen osalta, että varojen kohdentamisjärjestyksestä ei voitaisi sopimuksin lainkaan poiketa. Asianajajaliitto toteaa, että esimerkiksi yritysvelallinen saattaa yrittää venyttää perintää esittämällä perusteettomia väitteitä saatavaa kohtaan. Jos esimerkiksi tällaisessa tapauksessa riitaisuus sovitaan ilman oikeudenkäyntiä ja osapuolet sopivat velallisen maksavan velkojalle syntyneitä perintäkuluja osin tai kokonaan, sen tulisi olla mahdollista, vaikka osa velkojan saatavasta jäisi myöhemmin suoritettavaksi. Tämä ehkäisisi tarpeettomia oikeudenkäyntejä ja edistäisi mahdollisuutta sopia riitaisuuksia. Lisäksi Asianajajaliitto esittää, että kohdentamisjärjestystä koskeva rajoitus rajattaisiin koskemaan kuluttajasaatavien perintää. Kuluttajienkin osalta suoritus tulisi pystyä kohdentamaan perimiskuluihin saman kuluttajasaatavan perinnässä ainakin yhden kerran ennen pääsaatavan maksua.

FK katsoo, että kohdentamisjärjestystä koskeva säännös tulisi poistaa tai toissijaisesti siinä tulisi ottaa huomioon useassa erässä erääntyvät saatavat siten, että kohdentamisjärjestys on eräkohtainen.

EK:n mukaan säännösehdotusta olisi vielä syytä tarkistaa ja arvioida jatkovalmistelussa nykyistä perusteellisemmin. Se toteaa samaa kuin FK ja katsoo kohdentamisjärjestyksen muuttamisesta velkojalle aiheutuvien järjestelmämuutostokustannusten olevan kohtuuttomat velalliselle säännöksellä saavutettavaan hyötyyn nähden. Erityisen ongelmallisenä EK pitää säännöksen soveltamista useassa erässä erääntyviin saataviin, jossa yksittäisen viivästyneen erän kulut voisivat jäädä hoitamattomaksi pitkäksi aikaa. Myös *Digna IT Oy* toteaa samansuuntaisesti lausunnossaan ja katsoo, että olisi järkevintä säilyttää suoritusten kohdistusjärjestys ennallaan ja antaa velkojien vapaaehtoisen perinnän osalta päättää tilanteeseen sopivin kohdentamisjärjestys.

MTK katsoo, että velallisen tulisi saada valita useammasta saman velkojan saatavasta se, minkä lyhennykseksi suoritus lasketaan tai se olisi luettava sen velan lyhennykseksi, josta juoksee suurin korko.

Työeläkevakuuttajat TELA katsoo, ettei kohdentamisoikeuden rajoitusta tulisi soveltaa hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa tarkoitettuihin maksuihin. Sen mukaan kohdistamissääntöjen tiukentaminen ei ole sopusoinnussa direktiivin tavoitteiden kanssa.

MaRa pitää ehdotettua kohdentamisjärjestystä lähtökohtaisesti asianmukaisena, joskin jatkoselvitystä tarvittaisiin muun muassa sen suhteen, onko kohdentamisjärjestys perusteltu tilanteessa, jossa velkoja/toimeksisaaja ja velallinen ovat tehneet maksusuunnitelman perinnässä olevan saatavan suorittamisesta. *MaRa* esittää, että kohdentamisjärjestys olisi tällaisessa tilanteessa maksusuorituskohtainen siten, että velallisen maksusuoritus voitaisiin kohdentaa sekä pääomalle/korolle ja kuluille niiden suhteellisen määrän mukaan. *MaRa:n* mukaan ei ole tarkoituksenmukaista, että kaikki maksusuunnitelman mukaiset suoritukset menevät ensin täysimääräisesti pääomalle ja koroille. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että velallisen mahdollisesti keskeyttäessä maksunsa maksusuunnitelman loppuvaiheessa, kaikki perintäkulut olisivat edelleen maksamatta.

Suomen Pienlainayhdistys toteaa, että säännös on sinänsä hyvä ja se selventää erilaisia käytäntöjä suoritusten kohdistamisessa. Se kuitenkin huomauttaa, että säännöksen käyttöönotosta voi seurata perintätoimistoille ylitsepääsemättömiä tietoteknisiä ongelmia asian järjestämiseksi, minkä takia asia tulisi harkita tarkkaan. Yhdistyksen mukaan säännöksestä voisi olla kohtuutonta haittaa pankeille ja muille rahoitustoimintaa harjoittaville yrityksille, ja säännöstä tulisi myös tämän vuoksi harkita tai vaihtoehtoisesti rajoittaa se koskemaan vain perintää.

Sergel Oy ja *TeliaSonera Finland Oy* vastustavat ehdotettua säännöstä. Ne katsovat, että kohdentamisjärjestyksen muuttamisesta aiheutuvat järjestelmämuutokset tulisivat olemaan huomattavat sekä velkojien että perintää ammattimaisesti harjoittavien kannalta. *Sergel Oy:n* ja *TeliaSonera Finland Oy:n* mukaan ehdotettu säännös tulisi myös aiheuttamaan sen, että perintäkulut jäävät yhä useammin maksamatta ja näin nämä kulut jäävät velkojien vahingoksi.

Takuu-säätiö katsoo, että ehdotetun säännöksen merkitys jää velalliselle marginaaliseksi, etenkin jos velkojia on useita. Sen mukaan velallisen kannalta parempi vaihtoehto olisi maksusuoritusten kohdentaminen ensin velan pääomaan, sitten korkoihin ja lopuksi kuluihin. Näin tulisi menetellä myös eräkohtaisesti, jos saatavat eräänntyvät useassa erässä. Takuu-Säätiö kuitenkin huomauttaa, että tällainen muutos vaatisi laaja-alaisen konsensuksen vallitsevaan ulosottoperintään.

13 § *Pakkokeinot*. Elinkeinonharjoittajaa, joka periessään kuluttajasaatavaa rikkoo 4, 4 b, 4 c, 5, 5 a tai 6 §:n säännöksiä, voidaan kieltää jatkamasta tällaista menettelyä tai uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Elinkeinonharjoittajaa, joka periessään elinkeinotoiminnassa syntynyttä saatavaa toiselta elinkeinonharjoittajalta rikkoo 4, 4 b, 4 c tai 7 §:n säännöksiä, voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta tällaista menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Kuluttajavirasto huomauttaa, että pakkokeinosäännöksessä ei ole mainittu perintälain 4a §:n säännöstä velallisen oikeudesta saada tietoja velkojensa kokonaismäärästä ym. seikoista. Kuluttajavirasto ehdottaa, että erityisesti pikaluottojen perintään liittyvien ongelmien yleistymisen johdosta olisi perusteltua, että mahdollisuus kiellon ja uhkasakon määräämiseen ulotetaan koskemaan myös perintälain 4a §:n rikkomista.

14 § *Kiellon määrääminen*. Markkinaoikeus määrää 13 §:ssä tarkoitettua kiellon. Markkinaoikeus voi antaa kiellon myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 13 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiellon ja asettaa sen tehosteeksi uhkasakon asiassa, joka ei ole lain soveltamisen kannalta tai muuten merkitykseltään huomattava. Kuluttaja-asiamiehen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Se, johon kielto kohdistuu, voi saattaa päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi. Kiellon tehosteeksi asetettua uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Kuluttaja-asiamies voi antaa 13 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiellon väliaikaisena ja asettaa sen tehosteeksi uhkasakon siten kuin Kuluttajavirastosta annetun lain (1056/1998) 6 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään.

Markkinaoikeudesta ja asian käsittelystä siinä on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

STM ja *Kuluttajavirasto* pitävät vahvistettua kuluttaja-asiamiehen kielto-oikeutta kannatettavana ja olennaisena osana kuluttaja-asiamiehen hyvän perintätavan noudattamisen valvontamahdollisuuksien tehostamista.

Valtakunnanvoudinvirasto pitää kannatettavana tehostaa kuluttaja-asiamiehen mahdollisuuksia valvoa hyvää perintätapaa. Koska kuluttaja-asiamiehen toimintaa ja kannanottoja seurataan, on oletettavaa, että tällä olisi jo ennalta estävä vaikutus.

Markkinaoikeus huomauttaa, että jo voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa nopean puuttumisen lain vastaiseen menettelyyn. Perintälaissa tarkoitettu markkinaoikeuden määräämä kielto voidaan nimittäin antaa myös väliaikaisena. Lisäksi kuluttaja-asiamies voisi edelleen antaa kiellon väliaikaisena ja tämän jälkeen saattaa määräyksensä markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jolloin markkinaoikeuden on eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain 13 §:n nojalla otettava hakemus käsiteltäväksi kahdeksantena päivänä hakemuksen saapumisesta.

15 § *Korvausvastuu*. Velkoja on velvollinen korvaamaan vahingon, joka hänen tämän lain vastaisesta tai muutoin virheellisestä menettelystään on aiheutunut sille, johon perintä on kohdistettu. Sama koskee toimeksisaajan velvollisuutta korvata aiheuttamansa vahinko.

Valtakunnanvoudinvirasto pitää korvausvastuuta koskevaa muutosta aiheellisena, joskin korvausvastuun muoto voisi olla sellainen, että niin velkoja kuin toimeksisaaja vastaisivat myös toistensa aiheuttamista vahingoista. Tämä korostaisi velkojan velvollisuutta valita sopimuskumppanikseen taho, jonka voidaan olettaa huolehtivan vastuullisesti hyvän perintätavan noudattamisesta ja toisaalta korostaisi velkojan vastuuta siitä, että hänen toimeksisaajalleen siirtämät asiat ovat ajantasaisia ja asianmukaisia.

Velkaneuvonta ry:n mukaan ehdotettu vahingonkorvausvelvollisuuden laajentaminen koskemaan sekä velkojaa että perintätoimistoa ei ole tarpeen. Se katsoo, että velkojalla tulee olla vastuu perinnän lainmukaisuudesta (hyvästä perintätavasta) ja perinnän mahdollisista vahingonkorvauksista.

3.3 Korkolaki

4 § *Viivästyskoron määrä*. Velan maksun viivästyessä velallisen on maksettava viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa, joka on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin kulloinkin voimassa oleva 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko. Viivästyskorko on kuitenkin kahdeksan prosenttiyksikköä korkeampi kuin viitekorko, jos viivästys koskee hankintasopimusten maksuehdoista annettussa laissa (/) tarkoitettua maksua.

--

Pirkanmaan käräjäoikeus pitää viivästyskoron määrän korottamista ainoastaan direktiivin soveltamisalaan kuuluvien maksujen osalta perusteltuna, vaikka lakisääteisellä vii-

västykskorolla jatkossa olisikin kaksi korkokantaa. Sen käsityksen mukaan tarvetta viivästykskoron yleiselle korotukselle ei yksityishenkilöiden osalta ole vallitsevassa taloustilanteessa. Pirkanmaan käräjäoikeus kuitenkin ehdottaa, että korkokannoista säädettäisiin omissa momenteissaan. Ehdotettu säännöstekninen ratkaisu, jossa molemmista korkokannoista säädettäisiin samassa momentissa, tekisi niihin viittaamisen tuomioissa hankalaksi, mikä saattaisi edelleen johtaa ongelmiin tuomioiden täytäntöönpanon yhteydessä.

Velkaneuvonta ry toteaa, että viivästykskoron säilyttäminen kuluttajasaatavien osalta ennaltaan on perusteltua.

Valtakunnanvoudinvirasto toteaa, että ehdotettu säännös aiheuttaa muutostöitä ulosoton tietojärjestelmään, mutta se ei aiheuta suuria kustannuksia.

Puolustusministeriö, Helsingin käräjäoikeus, Helsingin kaupunki, Kemin kaupunki, Joensuun kaupunki ja Suomen Asianajajaliitto pitävät kahden erisuuruisen viivästykskorokannan noudattamista epätarkoituksenmukaisena ratkaisuna ja kannattavat pysymistä yhdessä korkokannassa. Myös *Valtiokonttori* esittää harkittavaksi, kannattaisiko kaikki viivästykskorot harmonisoida samalle tasolle.

Puolustusministeriö katsoo tarkoituksenmukaiseksi, että korkolaissa olisi vastaisuudessaakin vain yksi viivästykskoron määrittämistä koskeva säännös. Jos ehdotettua kahden viivästykskoron mallia päätetään viedä eteenpäin, puolustusministeriö toivoo jatkossa kattavampia perusteluita kahden viivästykskoron tarkoituksenmukaisuuden arvioimiseksi.

Helsingin kaupungin mukaan kaksi eri korkokantaa monimutkaistaa viivästykskoron laskemista. Eri viivästykskorot edellyttävät muutoksia taloushallinnon tietojärjestelmiin ja lisäävät virhemahdollisuuksia laskutuksessa ja perinnässä sekä ostolaskujen käsittelyssä.

Suomen Asianajajaliitto katsoo, että kaikkia velallisia tulee koskea myös jatkossa sama laillinen viivästykskorokanta. Koska direktiivi edellyttää siinä mainittuihin velallisiin sovellettavan viivästykskoron olevan vähintään viitekorko + 8 %, käytännössä Suomen Asianajajaliiton kanta johtaa siihen, että myös muiden kuin direktiivissä mainittujen velallisten laillista viivästykskorkoa jouduttaisiin nostamaan yhdellä prosenttiyksiköllä.

3.4 Maanvuokralaki

8 § Jollei vuokranmaksun suoritusajasta ole sovittu, maksu on suoritettava vuosittain viimeistään kolme kuukautta ennen vuokravuoden päättymistä tai, jos vuokra-aika on vuotta lyhyempi, viimeistään vuokravuoden päättyessä.

Rahana maksettava vuokra saadaan suorittaa pankin tai muun maksupalveluntarjoajan välityksellä. Muu sopimusehto on mitätön.

Maksupalveluntarjoajan välityksellä vuokranantajalle suoritettu vuokranmaksu katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona se on veloitettu maksajan tililtä tai maksettu käteisenä maksupalveluntarjoajan toimipaikkaan. Muu sopimusehto on mitätön. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos vuokranantaja on elinkeinonharjoittaja ja vuokralainen on elinkeinonharjoittaja tai hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa (/) tarkoitettu hankintayksikkö.

Suomen Vuokranantajat ry katsoo, että ehdotuksessa olisi tullut huomioida sekin vaihtoehto, että vuokranantaja on hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa tarkoitettu hankintayksikkö. Suomen Vuokranantajat ry ehdottaa 8 § 3 momenttiin seuraavaa lisäystä:... Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos vuokranantaja on elinkeinonharjoittaja tai hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa (/) tarkoitettu hankintayksikkö ja vuokralainen on elinkeinonharjoittaja tai hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa (/) tarkoitettu hankintayksikkö.

3.5 Laki asuinhuoneiston vuokrauksesta ja laki liikehuoneiston vuokrauksesta

AHVL 35 §. *Vuokran maksutapa*. Rahana maksettava vuokra saadaan suorittaa pankin tai muun maksupalveluntarjoajan välityksellä. Muu sopimusehto on mitätön.

Maksupalveluntarjoajan välityksellä vuokranantajalle suoritettu vuokranmaksu katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona se on veloitettu maksajan tililtä tai maksettu käteisenä maksupalveluntarjoajan toimipaikkaan. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos vuokranantaja on elinkeinonharjoittaja ja vuokralainen on elinkeinonharjoittaja tai hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa (/) tarkoitettu hankintayksikkö.

Jos vuokra suoritetaan muulla tavalla kuin maksupalveluntarjoajan välityksellä, vuokranantajan on annettava siitä vuokralaiselle kuitti.

Huoneiston sijaintipaikkakunnalla vuokra saadaan suorittaa vuokranantajan asunnossa, liikehuoneistossa tai muussa vuokranantajan määräämässä paikassa.

LHVL 28 §. *Vuokran maksutapa*. Rahana maksettava vuokra saadaan suorittaa pankin tai muun maksupalveluntarjoajan välityksellä.

Maksupalveluntarjoajan välityksellä vuokranantajalle suoritettu vuokranmaksu katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona se on veloitettu maksajan tililtä tai maksettu käteisenä maksupalveluntarjoajan toimipaikkaan. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos vuokranantaja on elinkeinonharjoittaja ja vuokralainen on elinkeinonharjoittaja tai hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa (/) tarkoitettu hankintayksikkö.

Jos vuokra suoritetaan muulla tavalla kuin maksupalveluntarjoajan välityksellä, vuokranantajan on annettava siitä vuokralaiselle kuitti.

Huoneiston sijaintipaikkakunnalla vuokra saadaan suorittaa vuokranantajan asunnossa, liikehuoneistossa tai muussa vuokranantajan määräämässä paikassa.

Vuokralaiset ry pitää ehdotettujen säännösten sisältöä ja muotoa epäselvinä siltä osin, kuin vuokrasuhteen molempina osapuolina on elinkeinonharjoittaja. Se huomauttaa, että lainkohdista ei ehdotetussa muodossa suoraan ilmene, että elinkeinonharjoittajien välisissä huoneenvuokrasopimussuhteissa noudatetaan viemävelkaperiaatetta. Vuokralaiset ry:n mukaan lainkohdissa tulisi vähintäänkin viitata tältä osin viemävelkaperiaatteen sisältäviin velkakirjalain 3 §:ään ja kauppalain 48 §:ään. Lisäksi se katsoo, että lainkohdista tulisi ilmetä selvästi, milloin oikea-aikainen suoritus sopimuskumppanille on tehtävä, kun sopimusosapuolet ovat elinkeinonharjoittajia.

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI toteaa, että asuin- ja liikehuoneiston vuokraa koskevat sopimukset kuuluvat direktiivin soveltamisalaan, jos sopimuksen osapuolina ovat yritykset tai yritys ja viranomainen. Mainituissa tapauksissa tilisiirtona tai suoraveloituksena suoritettujen vuokran maksun oikea-aikaisuudesta säädetään maksupalvelulain 82 §:ssä. Tähän säännökseen ei ehdotetuissa laeissa ole kuitenkaan viittausta. RAKLI ei pidä riittävänä, että asiasta mainitaan pelkästään perusteluissa. Lisäksi RAKLI huomauttaa, että säännökset koskevat pelkästään tilanteita, joissa vuokranantaja on elinkeinonharjoittaja ja vuokralainen elinkeinonharjoittaja tai hankintasopimusten maksuehdoista annetussa laissa tarkoitettu hankintayksikkö. Perusteluissa ei oteta kantaa sovellettavaan säännökseen, kun vuokranantajana on hankintayksikkö ja vuokralaisena yritys tai hankintayksikkö.

Myös *Suomen Vuokranantajat ry* katsoo, että ehdotuksessa tulisi huomioida sekin vaihtoehto, että vuokranantaja on hankintayksikkö.

3.6 Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta

20 a § *Liitännäiskustannusten vanhentuminen*. Jos julkisen saatavan pääoma vanhentuu, myös saatavaan liittyvät viivästyskorot ja korotukset sekä muut liitännäiskustannukset vanhentuvat.

VM kannattaa verojen ja muiden julkisoikeudellisten saatavien vanhentumista koskevan sääntelyn täsmentämistä. Se katsoo, että verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia tulisi täsmentää nyt ehdotetun lisäksi VM:n lausuntoon liitetystä Verohallinnon lausunnosta tarkemmin ilmenevällä tavalla.

3.7 Toimeksiantorajoitus ja asiamieskielto

- A) Toimeksiantorajoitus. Työryhmä katsoo mietinnössään, että perintälain 9 §:n toimeksiantorajoituksen poistamiseen ei ole perusteita.

Valtakunnanvoudinvirasto, Kuluttajavirasto, Kemin kaupunki, Valtiokonttori, Velkaneuvonta ry ja Kuntaliitto katsovat työryhmän ehdotuksen mukaisesti, ettei toimeksiantorajoituksen poistamiselle ole perusteita.

- B) Asiamieskielto. Työryhmä katsoo mietinnössään, että verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 5 §:n 2 momentissa säädettyyn ulosoton asiamieskieltoon ei ole perusteltua tehdä muutoksia.

Valtakunnanvoudinvirasto, OM:n oikeushallinto-osasto, Kuluttajavirasto, Kuntaliitto, Velkaneuvonta ry ja MTK kannattavat nykytilan säilyttämistä ennallaan työryhmän mietinnön mukaisesti, eivätkä näe tarvetta asiamieskiellon poistamiseen. *Kuntaliitto* kuitenkin toteaa, että asiamieskiellosta voitaisiin luopua niissä tapauksissa, joissa saatavista tehdään maksuunpanopäätös.

Helsingin kaupunki on työryhmän kanssa samaa mieltä siitä, että ulosoton asiamieskiellon poistamiselle ei ole perusteita perintälain 9 §:n mukaisten sanktioluontoisten saatavien osalta, joiden vapaaehtoisessakaan perinnässä ei voida käyttää asiamiestä.

Velkaneuvonta ry:n mukaan lienee perusteltua jättää nykyinen asiamieskielto voimaan ja katsoa tulevaisuudessa, miten suoraan ulosottokelpoisten kunnan saatavien perintää voidaan kehittää.

OM:n oikeushallinto-osaston mielestä työryhmän olisi tullut perustella tarkemmin eri näkökulmista asiamieskiellon nykyisenä säilyttämisen tarpeellisuutta. Nykylaajuisen asiamieskiellon tarkoituksenmukaisuus, ja ehkä myös sen juridinen pohja, jäävät edelleen jossain määrin tulkinnanvaraisiksi. Lopputuloksesta osasto on kuitenkin samaa mieltä kuin työryhmä.

Helsingin kaupunki toteaa, että työryhmän pohtima järjestelmä, jossa velkojan tulisi ennen ulosoton alkamista tehdä suoraan ulosottokelpoisista perintäkuluista maksuunpanopäätös, olisi julkisten saatavien luonteen ja määrän huomioon ottaen tarkoituksettoman jäykkä ja kallis. Sen mukaan nykyinen lainsäädäntö on perintätoiminnan kannalta epäselvä ja aiheuttaa perintätoiminnan käytännön järjestämisen kannalta hankalan tilanteen, jossa vapaaehtoisen perinnän asiamiehenä suorittanut taho ei perinnän seuraavassa vaiheessa voi toimia kuin korkeintaan teknisten yhteyksien tarjoajana. *Helsingin kaupunki* katsoo, että muiden kuntien julkisten saatavien kuin rangaistusluonteisten maksujen perinnässä ei asiamiehen käyttämisen estämiselle ole perusteita missään perinnän vaiheessa. *Helsingin kaupunki* ehdottaa, että verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 5 §:n 2 momentin asiamieskieltoa muutettaisiin siten, että se vastaa sovelta-misalaltaan perintälain 9 §:n asiamiesrajoitusta.

Tampereen kaupungin mukaan asiamieskielto tulisi kumota niiden saatavien osalta, jotka perintälain mukaan voidaan siirtää perintäyrittäjien perittäviksi. Se katsoo, että asiamieskielto haittaa velkojan toimintaa aiheuttamalla lisäkustannuksia laskutus- ja perintäjärjestelmiin tehtävien investointien vuoksi. Asiamieskielto ei myöskään edistä velallisen oikeusturvaa, sillä velkoja vastaa perinnän oikeellisuudesta riippumatta siitä, onko saatava perintäyrittäjien perittäväksi vai periikö velkoja itse saatavaa. Perimmäisenä oikeusturvakeinona suoraan ulosottokelpoisen maksun oikeellisuuden toteamiseksi on verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 9 §:ssä säädetty perustevalitus.

Katakombista elämään kansanliike ry katsoo, että säännöstä tulisi täsmentää nykyisestä. Sen mukaan asiamieskiellon tulee rinnastua myös kuntien ja perintätoimistojen luomaan ”teknilliseen toteuttajaan”. Toisin sanoen asiamieskiellon nojalla kiellettyinä tulisi pitää yleistä käytäntöä, jossa perintätoimistot laittavat terveystakesmaksut ja vastaavat maksut sähköisesti ulosottoon, eli perintätoimisto toimii ns. ”teknillisenä toteuttajana”.

4 LAUSUNNONANTAJIEN MUITA HUOMIOITA

Puolustusministeriö on kiinnittänyt huomiota maksun oikea-aikaisuuden määrittelyyn ja asettanut kyseenalaiseksi, onko maksuviivästyksdirektiivin tarkoittama maksun oikea-aikaisuus linjassa maksupalvelulain säännösten kanssa.

Velkaneuvonta ry huomauttaa, että perintälain uudistus edellyttää Kuluttajaviraston, talous- ja velkaneuvojen, kuluttajaoikeusneuvojen sekä yrittäjien riittävää informoimista koulutuksin ja tiedottamisella, unohtamatta velallisille tiedottamista. Lisäksi se katsoo, että vastuullista hyvää perintää ja perintäkulujen muodostumista tulisi jatkossa valvoa tehokkaammin. *Velkaneuvonta ry* ehdottaa, että Kuluttajaviraston ja velkojen ja/tai perintätoimistojen välistä yhteistyötä lisättäisiin hyvän perintätavan edistämiseksi.

MTK katsoo, että yritystoiminnalle tulisi sallia siirtymäaika, jonka kuluessa rahoitusra-
kenteet voidaan sopeuttaa uuteen lainsäädäntöön.

Digna IT Oy:n mukaan olisi perusteltua edellyttää, että velalliselle toimitetaan yksityiskohtainen tieto perintätoimenpiteistä ja niiden kustannuksista jo velkasuhteen syntyessä. Lisäksi *Digna IT Oy* katsoo, että sekä velallisen että velkojankin edun mukaista olisi, jos velkoja voisi vapaasti päättää ne menetelmät, jotka parhaiten sopivat kuhunkin perintätilanteeseen. Suuren osa tällaisista menetelmistä muodostavat nykyaikana muun muassa sähköiset yhteydenottotavat, joita mietinnössä ei ole lainkaan huomioitu. *Digna IT Oy* myös ehdottaa otettavaksi käyttöön Ruotsin mallin mukaisen menettelyn, jossa riidattoman saatavan voi toimittaa suoraan ulosottoon ilman oikeuden päätöstä.

LIITE

Maksuviivästystyöryhmän mietinnöstä pyydettiin lausuntoa seuraavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä:¹

Oikeusministeriö, oikeushallinto-osasto
Sisäasiainministeriö*
Puolustusministeriö
Valtiovarainministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö*
Liikenne- ja viestintäministeriö*
Työ- ja elinkeinoministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Ympäristöministeriö

Helsingin kärjäoikeus
Oulun kärjäoikeus
Pirkanmaan kärjäoikeus
Pohjois-Savon kärjäoikeus*
Varsinais-Suomen kärjäoikeus*

Markkinaoikeus

Kuluttajariitalautakunta*

Suomen Pankki*

Kilpailuvirasto
Kuluttajavirasto
Valtakunnanvoudinvirasto
Valtiokonttori
Viestintävirasto*

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Kirkkohallitus
Suomen ortodoksinen kirkollishallitus *

Helsingin kaupunki
Joensuun kaupunki
Kemin kaupunki
Kotkan kaupunki*
Oulun kaupunki*
Tampereen kaupunki

¹ (*):llä merkityt tahot eivät antaneet lausuntoa tai ilmoittivat lausunnossaan, ettei niillä ole lausuttavaa asiassa.

Turun kaupunki*
Vantaan kaupunki*

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
Elinkeinoelämän keskusliitto
Finanssialan keskusliitto
Kaski-Ryhmä ry*
Katakombista Elämään Kansanliike ry
Kaupan liitto
Keskuskauppakamari
Kuluttajaliitto – Konsumföbundet ry*
Luottomiehet ry*
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Suomen Asianajajaliitto
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Oikeusapulakimiehet ry*
Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry
Suomen Pienlainayhdistys ry
Suomen Yrittäjät ry
Takuu-Säätiö
Velkaneuvonta ry
Vuokralaiset ry
Vuokranantajat ry

Hansel Oy
Suomen Asiakastieto Oy

Lisäksi lausunnon antoivat:

Digna IT Oy
Isännöintiliitto
Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry
Sergel Oy
Työeläkevakuuttajat TELA
TeliaSonera Finland Oy

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

ISSN-L 1798-7105
ISBN 978-952-259-204-0 (PDF)

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIOEUVESTO
www.om.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 STATSRÅDET
www.jm.fi